

KARIS

2.

2018/19

REDAKCIA

**Karis – the school magazine,
časopis Bilingválneho gymnázia
Milana Hodžu v Sučanoch**

Ročník ôsmy, číslo druhé (novem-
ber/december), náklad 250 kusov

Šéfredaktorka:

Lucia Magáthová

Zodpovedný pedagóg:

Mgr. Marián Steiner

Zástupca šéfredaktora junior:

Tomáš Košárek

Zástupca šéfredaktora senior:

Monika Sereková

Grafika:

Martin Bažlekov

Korektúra:

Radovan Hégli, Simona Kovaľová,
Rebeka Démuthová, Lucia
Horváthová

Prispievatelia v tomto čísle:

Mgr. Zuzana Brosinger, Adela
Dujšíková, Romana Čanigová,
Tomáš Gábriš, Natália Hilbrych-
tová, Viktor Chladnuch, Gabriela
Chlebcová, Veronika Karasová,
Tomáš Košárek, Soňa Lukáčová, Lea
Luptáková, Lucia Magáthová,
Richard Ján Mojš, Daša
Novyvedláková, Katarína
Pirháčková, Patrícia Rovná, Monika
Sereková, Terézia Slyšková

Tlač: P+M Turany

**Vychádza s podporou: Študijný
fond n.o., Sučany Alumni, ŽŠR**

OBSAH

GBAS Timeline	3
Návšteva	6
Stĺpček	7
Glosa	9
Hlavný rozhovor	10
Univerzity	12
Ešte som nebol v KARISE	14
8 naj	15
Playlist môjho života	17
Predstavenie klubov	20
Politika	22
Psychológia	24
Veda	25
Móda	27
Bakelita	29
Cestovanie	31
Reviews	34
Orol Sučiansky	37

str. 12

EDITORIÁL

Ahojte, čas Vianoc prišiel skôr, než by sa niekto stihol nazdať. Čím staršia som, tým rýchlejšie to príde. Čím staršia som, tým menej Vianoce so sebou prinášajú. Čím staršia som, tým voči nim viac chladnem. Chladne aj počasie, ktoré prišlo aj sem, čo mojej južanskej krvi nerobí dobre - je načase vrátiť sa domov, alebo akoby Sinatra povedal, „I'm driving home for Christmas.“. S tým rozdielom, že ja šoférovať nebudem, a ani dohováranie mojej mamy ma za volant neposadí. Vezmem to vlakom. Moje prvé vianočné prázdniny na GBASE sa niesli v znamení snehovej búrky, ktorá zatarasila všetky cesty domov. Cestu, ktorá sa dá autom stihnúť za dve hodiny, som dala za nie tak solídnych 14 hodín. Pre prípad, že by sa to stalo aj vám, na cesty vám prinášame nové číslo vášho jediného, a teda obľúbeného školského časopisu, avšak nie v cestovnej veľkosti. Prajeme Vám nádherné prežitie sviatkov,

plné stoly teplého jedla, ktoré nám často na internáte chýba; zaslúženého oddychu po predvianočných skúškach; veľa nových zážitkov, možno aj mimo školy; bohatého Ježiška, ale nezabúdajte aj na iné hodnoty. Taktiež aj šťastný Nový rok, nech je, ako sa často vraví, lepší ako ten predtým - „Toto je ten náš rok.“ - aspoň tak všetci hovoria. Nech sa nám, maturantom, podarí dostať sa na vysokú a zmaturovať, ale aj ostatní nech prežijú tento prechod (no nie menopauzu) v pokoji. To vám praje celý Karis team. S pozdravom,

Lucia Magáthová

str. 15

str. 20

3. 9. 2018

Začiatok školského roka

17. 9. - 19. 9. 2018

KOŽaZ (Year 3)

25. 10. 2018

Halloween

4. 9. - 7. 9. 2018
Adaptačný program
(Year 1)

9. 11. 2018

Imatrikulácie

Myslím si, že Imatrikulácie sa vydarili na výbornú, popoludnia boli perfektné. Zabavili sme sa a aj sme sa lepšie spoznali.

Maroš Magoč

17. 11. 2018
Stužková (Year 5)

Aj keď som skôr patrila do klubu ľudí hlásajúcich "Len nech už je po tom" stužkovú som si naozaj užila. A teraz si prajem, aby bolo príležitostí krásne sa obliecť viac.

Katarína Laurošková

20. 12. 2018
Vianočná škola

14. 11. 2018
Nový KARIS

21. 12. 2018
Christmas assembly

22. 11. 2018
Deň otvorených dverí

KDE JE VÔĽA, TAM JE AJ CESTA ALEBO, AKO SME DISKUTOVALI S PÁNOM MIKULÁŠOM DZURINDOM

Nedočkavo sme čakali, kto príde. Pre niektorých politický rentier neaktuálny pre mladú generáciu; pre iných ikona porazeného nedemokratického režimu, ktorý nás oddeloval od civilizovanej Európy ako múr. Nakoniec vošiel: postavou nie veľký, obyčajný železničiar (ako to sám o sebe niekoľkokrát povedal), avšak s veľkou charizmou a skúsenosťami, ktoré by jeden nepozbieral za celý storočný vek. Dámy a páni! Privítajte Mikuláša Dzurindu!

Pre tých neskôr narodených: Pán Dzurinda stál na čele vlády SR v rokoch 1998-2006 a zásadným spôsobom prispel k formovaniu Slovenska ako demokratickej a medzinárodne rešpektovanej krajiny. Naše členstvo v Európskej únii je spoločným víťazstvom, z ktorého profitujú najmä tí, ktorí v čase jeho najväčšieho boja sladko priberali z materského mliečka.

Na našu školu zavítal 24. októbra 2018. S napätím sme sledovali jeho roz-

právania o úspechoch, ale i úskaliach, ktoré lemovali jeho politickú kariéru. Pripomenuli sme si krédo „kde je vôľa, tam je aj cesta“, svedčiace nielen o obrovskom odhodlaní, ale i o obeti, ktorá sprevádza špičkový výkon v hádam akejkoľvek oblasti. Priestor dostali i zvedavé otázky študentov, fotografovanie, či kritické zhodnotenie súčasnej politickej situácie. Návšteva pána Dzurindu jednoznačne prehĺbila naše vedomosti o po-novembrom vývoji Slovenska. Pripomenula nám však aj to, že vízia, neochvejná viera v úspech a optimizmus sú nevyhnutnými predpokladmi každého víťazného ťaženia. A pre tých neskôr narodených: pán Dzurinda by si síce mohol užívať ten rentiersky vek. Rozhodol sa však inak. Je stále politicky aktívny, či už v Bruseli alebo na Slovensku; predseda nadácií Martens Centre, ktorá pomáha rozširovať pôvodné myšlienky Európskej únie o solidarite a subsidiarite; stretáva sa s mladými ľuďmi a všetkým vám odkazuje: kde je vôľa, tam je aj cesta.

Mgr. Zuzana Brosinger

ANALÝZA DUCHA GBASU ANEB PREČO BY SA MALA NAŠA ŠKOLA ZAVRIEŤ

Blížime sa k strediu ďalšieho školského roku na GBASe. Oficiálne sme už všetci GBASáci, pretože prvákom skončili imatrikulácie ktoré boli exquisitne spracované. Okrem zábavy sme dostali aj malý podnet na premýšľanie vo forme už takmer tradičného zobrazenia ducha GBASu v nejakom imatrikulačnom divadielku. Okrem toho boli aj šikovne zobrazené ine kritiky, pozdvihnutia a stereotypy na našej škole, čiže klobúk idole. Duch GBASu, pre tých, čo nevedia, je určitá atmosféra, ktorá robí 5-poschodovú, krikľavo oranžovú budovu GBASom. V tomto článku by som sa rád zamyslel nad tým, čo ten duch je a samozrejme aj nad tým, prečo a či vôbec vymiera.

Duch GBASu bohužiaľ nieje nikde priamo zafinovaný, a teda od každého človeka budete počuť niečo iné, preto sa nedivte ak tento článok bude mať určité subjektívne črty. Prosím vás, berte toto skôr ako benzín pre vás pomyslený plameň názorov a myšlienok v hlave. Vopred ďakujem. Osobne si myslím, že duch GBASu je naša škola samotná, preto si dovoľím stanoviť, že všetko čo tvorí našu školu, tvorí aj tohoto ducha. Teraz by som sa ale rád pozrel na jednotlivé časti našej školy a skúsil ich rozanalyzovať

Po prvé sme to určite my, študenti. Ešte ako prvákoví mi jeden elitný piatak raz povedal: „Túto školu a celú jej prestíž tvoria hlavne študenti.“(Vilko) Osobne to beriem ako svätú pravdu. Pri duchovi GBASu ale také ošemetnosti ako vyhraté súťaže alebo výborné priemery neber-

iem do úvahy, pretože ten duch je čisto naša interná vec a nemajú naň vplyv vonkajšie podnety. Drahí študenti, či už debatéri alebo neangažovaní, skúste sa zamyslieť nad tým citátikom. Verím tomu, že na tejto škole ma každý jeden človek nejaký neuveriteľný talent ako žiadny iný. Niektorí z nás svoje schopnosti využívame naplno, niektorí na nich aktívne pracujú, ale bohužiaľ, veľmi veľa ľudí sa bojí tieto schopnosti ukázať. Nech už je dôvod hocikajký, pochybujem o tom že je to lenivosť. Presnejšie by som to skôr označil ako nechuť, buď z prostredia alebo predsudkov. Nech je ten dôvod hocikajký, nieje hanba ukázať svoj vlastný talent ostatným, či už cez nejaký špecializovaný krúžok alebo iný „side projekt“. Pretože doteraz, všetky študentské činnosti masívne zvelaďujú našu školu a jej prostredie, čo tvorí tohoto ducha GBASu. Druhou časťou ducha GBASu sú učitelia. Bohužiaľ, učitelia sa dočkajú oveľa viac negativity a kritiky ako my, keď sa otvára téma ohľadom osoby, ktorá drží zakrvavený nôž nad mŕtvym telom ducha GBASu. Ja verím, že na tejto škole nie je žiaden zlý učiteľ. Ťažko sa tomu verí, ale aj učiteľ je len človek. Nechcem, aby ste to brali ako ospravedlnenku pre nejaké nedostatky, ale skôr ako kompliment. Pretože byť človekom znamená mať schopnosť sa meniť, rásť a večne sa zlepšovať. Všimol som si, že na tejto škole si musí učiteľ rozumieť so systémom a celou atmosférou našej školy, keďže na našej škole je veľmi priateľská, intímna, priam rodinná atmosféra. Schopnosť

prijat konštruktívnu kritiku a poučiť sa z chýb je jedna z najlepších vlastností človeka a na našej škole by ju mal mať každý učiteľ. Takéto prostredie nie je normou, je to skôr niečo výnimočné do čoho musia prispievať nielen študenti, ale aj učiteľia, a preto je na našej škole tak dobre: je tu vysoký vzájomný rešpekt medzi učiteľom a študentom. Ak je kritika konštruktívna a odozva pozitívna, nemá sa čo pokaziť. Jedným príkladom bol učiteľ, ktorého si pamätajú iba vyššie ročníky. Nebudem spomínať konkrétne mená, čiže ho pomenujem pán trojdimenzionálny geometrický objekt. Čisto z odborného hľadiska, svoj predmet ovládal perfektne a mal k nemu výborný vzťah, ale z našej školy odišiel po tom, ako zistil, že jeho pohľad na svet a očakávania neboli rovnaké ako zvyšok nášho kolektívu. Bola častejšia iba agresívna kritika a aj na ten malý počet konštruktívnej kritiky, bola odozva negatívna a občas aj vulgárna.

Ako tretí diel tu máme každým obávané vedenie. Bohužiaľ, ja do vedenia nevidím, čiže nemôžem sa ani objektívna a ani subjektívne vyjadriť na túto tému. Je vidno že väčšinou sa päsťou trasie smerom k vedeniu, keď je niečo zlé. Nevieť či hádzať vinu na jednu entitu je správne, ale určite ešte väčšmi platí nedávno spomenuté pravidlo o kritike a odozve. Základom je vždy komunikácia, preto by som sa možno narýchlo vyjadril aj k ŽŠR, keďže by som rád písal aspoň chvíľu o niečom pozitívnom. ŽŠR a jej členovia sú jednou z entít, na ktoré sa takisto často tlačí, keď niečo nejde tak ako má. Napriek tomu sa členovia ŽŠR stavajú k veciam profesionálne a snažia sa pomôcť všade kde sa dá. Či už ide o 'najviac zrelé ovocie na strome', alebo

iba o pár vysoko premotivovaných žiakov, nechávam na vás, milí čitatelia.

Posledne by som sa ešte veľmi rýchlo vyjadril k tomu, čo pravdepodobne ducha GBASu zabíja. Nie kto, ale čo. Bude to znieť klišé, ale od pravdy to nemá ďaleko. Podľa mňa je to hlavne nenávisť. Je faktom, že ľudský mozog rýchlejšie zaznamená a ukladá negatívne informácie, to je aj dôvod prečo sme tu i dnes. Je mi dosť ľúto, že sa na GBASe objavuje toľko nenávisti. Ako konkrétny príklad by som spomenul takú taboo tematiku, TIMES UP. Je fakt, že to hnutie narobilo viac škody ako úžitku. Normálne by sa to označilo ako dlho variaci sa hrniec vody, ktorý konečne vykypel, ale toto nieje sme.sk, toto je Karis. Toto hnutie malo svoje obeť a dotklo sa veľa ľudí, či už žiakov alebo učiteľov. Možno to bol aj duch GBASu, ktorý následne zmiernil ten dopad. Videli sme, aké zlé to je, keď nám do záležitostí školy zasiahne nejaký externý podnet a celá tá nenávisť otriasla našou školou veľmi nepríjemným spôsobom. Našťastie sme sa inteligentne o celej tej záležitosti porozprávali a s chladnou hlavou našli rozumné riešenia, jedna z mála pozitívnych strán našej školy.

Na všetom očakávaný záver napíšem takú odozvu k nadpisu. V celom texte som analyzoval ducha GBASu už dosť, čiže k tej druhej časti. Prečo by mali našu školu zavrieť? Je zrejme jasné, že naša škola musela byť vybudovaná na nejakom starom slovanskom pohrebisku, z ktorého sa stala táto budova prekliata. Hodža to neodhadol, negatívna energia z minulosti nás doháňa dnes, tvorí sa nenávisť, systémy padajú, všetko, čo bolo dobré, je iba zlé a nefunkčné. Na obhajobu tohto tvrdenia predkladám svoj amatérsky his-

torický diplom a zdravý rozum mladého človeka. So všetkými predloženými skutočnosťami navrhujem našu školu ztvoriť zo spirituálnych dôvodov. Predsa len, nie je možné, aby sme na vine

mohli byť my, ľudia čo do školy chodíme. A aj keby, nehrozí, že by sa ľudia mohli zmeniť. Či?

Tomáš Gábriš

100% AUTOBIOGRAPHICAL

Aright, so it's December, which means that I have a month to send my university applications, exciting. And to honor this precious moment we will go together on the trip down the memory lane to see what my job preferences were growing up.

1. Spy

Lara Croft, Charlie's Angels, Mr. & Mrs. Smith ... do I need to say more? I was blasting that "Independent Women" by Destiny's Child in my room as a five-year-old pretending to fight crime in the dangerous streets of Poprad. Honestly, the best time of my life.

2. Fashion Designer

Who has ever said that lack of creativity or skills can stop you from achieving your dreams? I don't know, but he was right. Don't get me wrong, I am not regretting all those books about fashion that I bought because they really taught me a lot, but to think for six solid years that I'm going to learn how to draw, was a bit off.

3. Psychologist

Once again, I went on a shopping spree, bought a lot of books, read them, diagnosed myself, closed them and ever since I am just trying to forget it all. God bless Freud!

4. Criminologist

As if I wasn't unstable enough.... I went

ahead and decided that I will learn everything about psychopaths, sociopaths and overall all the bad bad stuff and it didn't take me long till I diagnosed myself with severe spookiness. (Things that spooked me: everything.)

5. Physicist

Yes, you read that correctly. As surprising as it may seem I indeed wanted to be a physicist at one point of my life. The reason for that was actually really straightforward; I have enjoyed the lessons of physics at our school. So, naturally, you guessed it, I bought a book! And it was precisely on page 36 that I realized I don't understand what is going on. So that didn't work out either.

But now I am a grown up and that's why I don't "dream" anymore I hope! Currently, I am just hoping to meet Jake Gyllenhaal at the airport and he will go 'Wow, you are perfect! I want you to star in my upcoming movie!' And I will say 'O Jackie boy, let's talk money first' and he will go 'A lot' and I will say 'Deal' and then I will never work again.

That's my plan Ladies & Gents. So please, wish me luck, something tells me that I will need it.

Lea Luptáková

OPĀĽ ŠTVRTÁKOM: ČO INÍ NEVIDIA

Ako to už býva, hlavný cieľ každého študenta do nového školského roka je prejsť. Každý máme rôzne spôsoby ako sa prebojovať do vyššieho ročníka, no nie každému z nás to vždy vyjde podľa plánu. Áno, hovorím o tých, čo si, bohužiaľ, musia zopakovať ročník a zostať v škole o rok navyše. Na každej škole sa nájde zopár takých ľudí a inak tomu nie je ani na GBASE. Veľa z nás si asi nevie predstaviť to, aké ťažké a nepríjemné opakovanie ročníka musí byť. Komisionálna skúška však často nie je tá najťažšia časť prepadnutia. Mnohí z nás si to možno neuvedomujeme, no opakovanie ročníka zahŕňa omnoho viac než len preberanie toho istého učiva odznova. Na veci, ktoré sa skrývajú za oponou školského tabu som sa spýtala „znovu-štvrtáka“ Tibora Múkeru. Nech už k tomu zaujmete akýkoľvek postoj, snáď vám tento rozhovor ukáže aj inú stránku neslávne známeho študentského strašiaka.

Matematika bola pre teba minulý rok osudová. Druhú šancu si mal na reparáte. Ako ho hodnotíš? Čo bolo pre teba najťažšie?

Najťažšie asi bolo prekonať moju lenivosť a stres. Reparát sa nelíšil od ostatných testov, akurát tam bola aj ústna časť.

Ako si sa cítil pred skúškou?

Zbytočne vystresovaný, ale to by bol asi každý, keďže jeden test a odpoveď rozhodovali o tom, či prepadnem alebo pôjdem ďalej.

Ako si sa pripravoval počas leta?

Mal som doma nejaké materiály požičané od vtedajších spolužiakov a hlavne doučovanie. Doma som sa nič sám poriadne nenaučil, pretože k tomu, aby som to pochopil, som potreboval výklad niekoho iného.

Aký postoj zachovali učitelia pri tvojej komisionálnej skúške?

Jednoznačne objektívny. Bol som ohodnotený na základe mojich znalostí, bohužiaľ som si pri ústnej časti vytiahol otázku na ktorú som sa nepripravil a test som zas pokazil kvôli stresu.

Ako vnímali tvoje opakovanie ročníka rodičia či priatelia?

Priatelia to vzali s humorom, rodičia sa cez to tiež nejakou preniesli. Nič také hrozné sa

predsa nestalo. Koniec koncov, na opakovanie ročníka sa neumiera.

Zmenil sa ti kolektív. Čo naň hovoríš? Aké boli tvoje začiatky v novom školskom roku? Cítil si sa niekedy odstrčený?

Kolektív sa mi naozaj totálne zmenil. Je zaujímavé, že je to rozdiel len jedného roka a pritom sú tieto dva ročníky tak rozdielne. Samozrejme, že to nejde hneď, len tak sa zaradiť medzi kompletne nových ľudí, teda aspoň pre mňa. Všetko potrebuje svoj čas.

Ako ťa prijali noví spolužiaci? Vybudoval si si nejaké nové priateľstvá?

Ešte neviem, či ma vôbec prijali, ale hádam si nájdeme k sebe spoločnú cestu. A áno, nové priateľstvá som si určite vybudoval a to aj vďaka Erasmu+, ktorý sme nedávno absolvovali.

Chýba ti tvoj starý kolektív?

Samozrejme, ten by chýbal asi každému. Byť s niekým 4 roky dennodenne a potom si len tak zrazu zvykať na nový kolektív nie je moc príjemný pocit. Horšie to ale bude budúci rok, keď „naši“ odmaturojú a zostanem tu ako „ex-piatak“ sám.

Vnímaš svoj neúspech ako novú šancu, alebo naopak, zbytočný rok navyše?

Skôr ako novú šancu. Žiadny rok na GBASe nie je zbytočný a verím, že aj tento extra rok, ktorý tu strávim, mi dá niečo do života.

Aké sú tvoje plány po skončení školy? Chceš ďalej študovať? Ak áno, čo?

Vôbec neviem. Ja som skôr typ na manuálnu prácu než na učenie, čiže neviem, či budem študovať ďalej.

Keby si mal niečo zmeniť na svojom prístupe ku škole z minulého roka, čo by to bolo? Vieš nejako poradiť študentom ako sa vyhnúť podobnej situácii?

Jednoznačne by som sa snažil udržať pozornosť tých 45 minút a neľákala tak domácu prípravu. Poradil by som im, aby dávali na hodinách pozor, strávili učením sa doma aspoň pár minút a pripravovali sa z hodiny na hodinu. Viem, že to znie ako niečo, čo nám učitelia hovoria non-stop, ale je to tak. Kvôli tomu, že som na hodinách robil všetko možné a nedával pozor, ocitol som sa v situácii v akej som teraz. Naozaj je teda na uvažovanie, či radšej strávim čas v škole na facebooku alebo sa budem snažiť pochopiť výklad učiteľa.

Monika Sereková

ČO SOM SA DOZVEDEL V UK ANEB TOTO SA V ROČENKE NEDOZVIETE

N už, kde začať? Výlet do Británie vo mne zanechal zmiešané pocity. Po týždni strávenom v najväčších metropolách Anglicka a Škótska sme si odniesli množstvo informácií, no aj lekcii do života. Keď sa na to spätne pozerám, bolo tu však strašne veľa vecí, na ktoré sa pripraviť nedalo a ktorých by sa dalo vyvarovať. Najprekvapivejšie (teda aspoň pre mňa) boli :

1. Keď sa raz povie nízkorozpočtový, skutočne sa to tak aj myslí. Ako jeden z mnohých som sa dal zlákať myšlienkou chodenia po univerzitách za relatívne low-budget cenu, avšak skutočne som pochopil, kde sa peniaze šetria, až pri vstupe do lietadla. Moje počiatkové zhrozenie z tohto lietajúceho autobusu (povedzme si na rovinu, spoločnosť Ryan-Air šetrí, kde sa len dá) bolo razom prerušené komerčnými chvílkami, keď sa nám stevardi a letušky snažili nanútiť ich kvalitné (!) voňavky, teplé jedlá a výber

zaručene najlepších bestsellerov (v ponuke Posledný Molitán a Da Vinciho pin-kód). Po tomto nezabudnuteľnom lete som si slúbil, že takýmito lietadlami pôjdem iba v prípade najvyššej núdze.

2. Popravde, ani sa netreba vybalovať. Prvý deň. Prestup v Manchestri na autobus do centra, prestup v centre na autobus do Liverpoolu. Následne späť do Manchestru, prestup v Glasgowe, a už sa išlo do Edinburghu. Keď sme napokon došli na izbu, všetci si vybrali iba tie najnutnejšie veci a následne do kúpeľne alebo rovno spať. Na ďalší deň sa zase išlo inam. Verte mi, čas, čo strávite s balením a pchaním vecí do a z kufra, môžete stráviť oveľa efektívnejšie.

3. Paulíkov syn je cesta. I mean, pokiaľ ešte nemáte jasno o vašej budúcnosti, určite sa ho na to opýtajte, pokiaľ pôjdete do UK. Napriek veľkej zanepřázdenosti (nakoľko má vlastnú technologickú firmu a spolupracuje s univerzitou, z ktorej vyšiel), si na nás našiel čas každý deň, čo sme boli v Manchestri (summa summarum 3 dni) a ukázal nám vždy inú časť mesta, čo stála za to. Či už to bola centrála BBC, technologicko-informatická univerzita alebo iba walking tour po Manchesterskom campuse, vždy to malo svoju pridanú hodnotu a aj vďaka nemu mal tento výlet úroveň a kvalitu (Za 5 minút jedného videa som prehodnotil celú svoju budúcnosť a odchádzal som veľmi zneistený.)

4. Životná úroveň je tu vyššia. To znamená aj vyššie životné náklady, a tak nechodte do Anglicka s 50 librami a úsmevom, že

to hádam za týždeň neminiete všetko. Takáto čiastka pôjde iba na jedlo, a tak si radšej zoberte viac peňazí, aby ste mali rezervu. (Aby ste neminuli všetko predposledný deň a potom smutne nepozerali na zostatok na účte ako ja.)

5. Pripravte sa na spánkové deficity. Priznávam sa, potrebujem prespať priemerne aspoň 8-9 hodín, aby som nebol celý deň namrzený alebo prispatý. Nakoľko sme však toho chceli stihnúť viac než dosť, väčšinu času sa vstávalo o siedmej, a tak som si pomaly zvykol na irregular sleep schedule. (A spánková deprivácia dosiahla čísla 35 a pol hodiny!)

6. Diskusie s absolventmi sú na nezaplatenie. Po niekoľkých besedách s viacerými študentami GBASu alebo aj z iných škôl, ktorým sa podarilo presadiť sa. Niektorí v zopár slovách, iní vo viacerých vysvetlili a zhrnuli, čo ich viedlo ku štúdiu, aký odbor (a na akej škole) študujú, no aj zodpovedali rôzne otázky, čo nás trápili. Popravde, ani na univerzitách nám toho nepovedali toľko ako na týchto diskusiách a mne to pomohlo najviac, čo sa týka výberu krajiny na štúdium.

7. And what about the magical B word? Spýtala sa nás pani, čo opisovala školu v Liverpoole. Nikto sme nevedeli, čo tým myslela. Až keď začala hovoriť o Brexite, v hlavách sa nám rozsvietilo. Je to otázka, čo máta asi každého študenta, ktorý má potenciál študovať v UK. Popravde, ani Briti sami nevedia, čo budú robiť v tejto problematickej situácii. Pravdepodobne však nebudú chcieť prísť o príliv inteligencie na ostrovy, a tak budú pokračovať v systéme štipendií, aký sme poznali doteraz. Či sa však obmedzia počty, alebo všetko zostane po starom, je ťažké odhadnúť.

8. Na Beatles sa len tak ľahko nezabú-

da. To potvrdila aj návšteva Cavern Clubu, kde kedysi hrali Beatles. Všade okolo môžete ľahko nájsť suvenírové obchody, nevynímajúc aj populárnu tehlovú stenu, na ktorej sú vyryté mená všetkých spevákov, speváčiek a kapiel, ktoré tu kedy hrali. Pre moju starosvetskú dušu to bola pastva pre oči.

9. Pas netreba (zatiaľ). Nakoľko sú Briti stále súčasťou EÚ, stačí na príchod do a z UK iba občiansky preukaz. Otázka je však, na ako dlho ešte? keďže situácia sa môže veľmi rapídne meniť.

10. Zážitok veľkého mesta bol neuveriteľný. Ja, srdcom Martinčan, som sa vo veľkej metropole Manchestru cítil ako malomestský sedlák. Našťastie, somehow som pochytil orientačné zmysly, a tak sa mi vždy a všade podarilo dostať načas (alebo s pár minútovým meškaním, ale chápeme sa). Mestá ma však príjemne prekvapili počtom thrift/charity shopov (slovenské second-handy) a hudobnín.

Ak by som to mal zhrnúť, pokiaľ zvažujete všetky pre a proti, rozhodne dajte tomuto výletu šancu – nebudete ľutovať! A v prípade strachu, že sa stratíte, držte sa toho (ehm) spoľahlivejšieho učiteľa :D

Tomáš Košárek

OSUDY DOBRÉHO ŠTUDENTA SVÝBU

Záznam z vypočúvania podozrivej osoby menom Ján Svýba, taktiež známeho pod prezývkou Kubínsky Šprintér. Dátum a čas začatia výsluchu: 27.11.2018 o 14:12 . Miesto: Dopusiaľ utajené a veľmi obskúrne priestory niekde v oblasti Pod Lipou. Dôvod: Obžalovaný Ján Svýba je podozrivý z obzvlášť závažného zločinu doterajšieho neobjavenia sa v Karise a vyhýbania sa redakcii, ktorá potrebuje ľudí do tejto rubriky a hlasného púšťania hudby po nočnom klude.

Reku Janko, povedz mi, prečo sa tvoje meno ešte nezjavilo na stránkach Kari-su?

Podľa mňa to bude tým, že nie som typický GBASák. Asi sa moc nepohybujem v spoločnosti ľudí, čo píšu pre Karis, aj keď odmietam obvinenie že sa im vyhýbam. Taktiež si myslím, že sa do Karisu nehodím, keďže pravdepodobne poviem niečo, čo niekoho našťve.

Aké sú dôvody toho, že si celkom známy v našej komunite?

Poznám sa s viac ľuďmi, lebo vždy sa radšej bavím so staršími, teda mám na

mysli piatakov, keďže štvrtákov (okrem Tibiho), moc nemusím. Taktiež ma možno poznáte preto, lebo na každom evente mám na krku repráčik, ktorý som si kúpil hneď ako som zistil, že z reggae ma bolí hlava a neviem ho vystáť. Akože ľudia, fakt už bolo toho reggae dosť.

Spomenul si, že nie si typický GBASák. Kde hľadáš inšpiráciu pre svoj odlišný štýl života?

Inšpiráciu som našiel hlavne v hudbe, o ktorej by som vám sem niekedy rád napísal článok. Preferujem hlavne americký trap, ako napríklad tvorba Rich the Kida či Trvisa Scotta, a tiež slovenskú newschool rap scénu, teda hlavne Radical Chef, Khans a Galaxie Y. Ešte musím spomenúť Hadiara, ktorý ma naučil, že treba byť hlavne sám sebou a ísť si za svojim.

Čo je najlepšie na kubínskych Toxicoch?

Ľudia sú tam úprimnejší ako u nás na škole. Teda... chcel som povedať, že je tam fajn komunita a hlavne tam nehrá ani reggae, ani rock.

Ako ide tvoj životný štýl dokopy so školou?

No práveže nejde. Ja si ale myslím, že veľa toho, čo v škole robíme, je strata času. Ľudia na GBASE sú väčšinou hrozne zaťažení na známky, školské akcie a podobne. Prídem piatok večer domov a prvé, čo vidím, je ako niekto rieši školu v ročníkovom chate. Podľa mňa je dôležitejšie zamerať sa viac na svoju individualitu a robenie toho, čo ma baví, lebo kopa vecí zo školy vám bude nanič.

Ak sa pamätáš, tak nie tak dávno si mi sľúbil, že si zmeníš meno na Ján Richard Svýba. Plánuješ to dodržať?

Musím ťa sklamať, ale asi nie. Možno niekedy, keď zostar-
nem, ale teraz isto nie. (UPDATE:
po zistení že máme rovnakú
peňaženku a mobil Janko pove-
dal, že možno prehodnotí svoje
rozhodnutie.)

**Spomínal si, že máš radšej
staršie ročníky. Keby si sa teraz
mohol stať piatakom, bral by si
to?**

Určite áno, ale nie kvôli tomu, že
by som už maturoval. Mne ide
viac o tú komunitu, keďže si myslím, že
terajší piatáci sú najlepší ročník na škole
(v pozadí hrá „Vymeňte Štafa, dajte nám
Janka!“).

Chceš ešte niečo dodať na záver?

Asi by som iba zdôraznil to, že škola

naozaj nie je až taká podstatná, za akú ju
máte. Sústreďte sa viac na to, čo vás baví
a naplňa, než na naháňanie výborných
známok, lebo potom vám neostane en-
ergia na rozvíjanie tej individuality vo
vás.

Richard Ján Mojš

8 NAJLEPŠÍCH MIEST NA GBASE, KDE BYŤ, KEĎ NEMÁŠ HODINU

Nebudeme si klamať: život je
únavný. Neustále chodenie sem
a tam, príprava na testy, projekty,
voľnočasové aktivity, prípadne
brigáda po škole zabezpečia, že veľakrát
prídeme domov a jediné, čo sme scho-
pní urobiť, je najesť sa, pozrieť si nejaký
film a ísť spať. Všetci to poznáme. Ak sa
vám to ešte nestalo, nebojte sa, ono to
príde.

Napriek tomu, že GBAS je primárne
vzdelávacia inštitúcia, nezabúda myslieť
aj na pohodlie svojich študentov. Máme
kam ísť, keď nám odpadne hodina,
máme si kde urobiť čaj, či si pohodlne
sadniť a na chvíľu na nič nemyslieť. Jed-
noducho, máme si kde oddýchnuť. Aby
ste vedeli, kde nájdete miesta s takýmito

možnosťami, prikladám zoznam s pop-
isom a zopár rýmami.

1. RELAX ZÓNA

Štyri tuli-vaky, žiadna lyžička,
vôňa popcornu, rozsypaná káv...čaj.
Ozdobiť priestor môžeš tiež,
hneď ako kriedu do ruky dostaneš.
Koberčeky na zemi pred zimou ťa
ochránia,
nezbední tí, čo ich spod tuli-vakov
odstránia.
Obed z domu v mikrovlnke si zohrej,
po sebe si uprac a nič nerozlej.
Spoločenské hry a deky pre teba prip-
ravené sú,
Voľné chvíle v relax zóne úsmev ti
prinesú.

2. KLUB

Ak sú dvere otvorené, hravo vojdi dnu,
prefekti ťa privítajú, čajom ťa ponúknu.
Kuchynku využi, požičaj si čaj,
do futbalovej lopty prispej nám.

Na sedačkách po dlhom dni si oddýchni,
dokonca tu máme celkom dobrú WiFi.

S kamarátmi učiť sa prísť môžete,
na testoch lepšie výsledky určite dosiahnete.

Do knižnice prefekt ťa odprevadí,
s knižným výberom ti rád poradí.

3. TRETIE POSCHODIE

Mozgové závitý precvičíš si poriadne,
keď ťa kamoš na šachovú partiu dotiahne.

Učiť sa a úlohy robiť môžeš tiež,
ak však na lavici sedíš, škaredý pohľad
od pána S. dostaneš.

Bakelita sa postarala o kultúrny zážitok,
knihami naplnila drevený nábytok.

A ak máš nostalgickú chvíľku,
fotky z školských akcií sme vyvesili na
nástenku.

4. GRASS

Ak vonku zima a dážď nezúri,
chyť lietajúci tanier a zahrajte si frisbee.
Užívaj slniečka, tieňa i polotieňa,
len nech ti do topánky nenalezie zviera.
Chrobák Gregor rád ľudí naháňa,

dievčatá kričia a on sa zábava.

V Babylone mali Semiramidine visuté
záhrady,
no naša bylinková záhradka ich hravo
nahradí.

5. SAC

Na nultej sa v SACu skvele sústreďí,
nový worksheet ti sám kráľ angličtiny
dohodí.

Okrem neho iný kráľ v miestnosti na-
chádza sa,
literatúru má v malíčku, Will volá sa.

Ak náhodou nájdeš SAC zamknutý,
v anglickom kabinete dostaneš kľúče do
ruky.

Schmatni kamaráta nech sa aj on zastaví,
spravíte lepšie maturitu aj CAE/si: ei i:./.

6. ŠTVRTÉ POSCHODIE

Let me switch to English, well, you might
wonder why,
but there are certain rules we should all
abide by.

'English speaking area' are the words on
my mind

as I enter the fourth floor and leave the
Slovak language behind.

Readers find the small lamp in the cor-
ner useful,

checking the english notice board is
sometimes crucial.

7. 4.07

Ako sa hovorí, aj steny majú uši, celú hodinu z 4.06 vypočuješ si, ak sa nezruší.

Steny sú tenké a ty musíš pozor dať, aby nikto vo vedľajšej miestnosti tvoje móresy nemusel počúvať.

Stoličky s vysúvacím stolíkom sú pre miestnosť unikát, príjemnejšou ju robí už len palma v kúte snáď.

8. ŠATNE

V šatni tiež voľný čas tráviť môžete, svoje čuchové bunky však mierne otráivate.

Pozor na hlavu keď sa staviaš z lavičky, lebo sa ti mokrý uterák obtrie okolo tváriky.

Nikam chodiť nemusíš, to je výhoda, kamaráti prídu za tebou, takže pohoda.

Je aj vaše obľúbené miesto na oddych na zozname? Možno ste sa o ňom dozvedeli niečo nové, alebo ste objavili miesto, kde ste doteraz veľa času nestrávil. Každopádne, choďte to omrknúť a užívajte si svoj zaslúžený oddych.

Adela Dujsíková

KURT COBAIN, ALEX TURNER AND ELTON JOHN WALK INTO A BAR...

Čaro druhého ročníka spočíva v tom, že už to nie je prvý ročník. Nech sme si prvák užívali akokoľvek, život na GBASE sa po ňom stáva len lepším a lepším. Druháci sú už zorientovaní, spriatelení, a študijných povinností až tak veľa nepridudlo. Tento sladký čas si, samozrejme, špestrujú rôzne, ale hudba je niečím, na čo nedá dopustiť nikto z našej komunity. O svojich srdcovkách nám do najnovšieho čísla napísali druháčky Barbora Piatková a Emilia Filt, tak nakukni, lebo tieto sympatické playlisty majú čím ohúriť.

Barbora Piatková

Portugal the Man - Live In The Moment

K tejto pesničke ma priviedli tvorcovia hry Fifa 2018, ktorí si ju vybrali ako súčasť svojho playlistu a môj brat, bez ktorého by som túto hru asi nikdy nevidela zapnutú. Názov rozhodne vystihuje message tejto piesne. Znie veľmi naliehavo, akoby ma chcel presvedčiť, nech neseďím na zadku a neopúšťam sa, ale "začnem žiť". Je to pesnička, ktorá vám svojim chytľavým beatom rozprúdi krv v žilách a spraví veľmi dobrú náladu.

▶ **Nirvana - Polly**

Dlho som túto pieseň nepoznala, aj keď Nirvanu počúvam od malička. Objavila som ju pri náhodnom prehrávaní Spotify. Veľmi ma zaujal text, ktorý je metaforický. Hovorí o obeti únosu a znásilňovania. Polly je krásna ako hudbou tak i textom, no pre mňa len v unplugged verzii. Akustická gitara a hlboký text bohato stačia na vytvorenie zimomriavok. Je to jedna z tých piesní, ktoré ma neomrzia ani po tisícich prehratiach.

▶ **Foster The People - Sit Next to Me**

Keďže Foster the People počúvam už dlho, bola celkom zaujímavá od nich počuť takúto dosť zamilovanú, popovú pieseň. Všetci od nich poznáme Pumped Up Kicks, Houdini, Helena Beat... čo by

som skôr opísala ako indie rock. Nič to však nemení na tom, že táto pieseň je skvelá. Je to dosť pomalá hudba, ktorá sa mieša s rýchlejšim spevom. Text, ako som už naznačila, sa týka lásky. Obyčajne také texty moc nemusím, ale tento mi nejakým spôsobom padol do oka. Sit Next to Me je unikátna pieseň a určite stojí za vypočutie.

▶ **Arctic Monkeys - Piledriver Waltz**

Arctic Monkeys je jedna z tých kapiel, od ktorých mám rada 95% piesní, a tak som jednu z nich musela zahrnúť do tohoto playlistu. Počúvam ich už dlho a ešte dlho ich počúvať budem. Je to pre mňa taká go-to kapela. Táto pieseň patrí k tým starším a menej známym, a práve preto som ju vybrala. Je veľmi energická, strieda sa v nej pomalé a rýchle tempo.

Je to pieseň, pri ktorej každý položí hlavu na najbližšie okno a tvári sa, že hrá v klípe. Neviem vysvetliť, čím mi príde táto skladba taká výnimočná, no určite ma veľmi očarila a nikdy ma neomrzí.

▶ **Breakbot feat. Irfane - Baby I'm Yours**

Túto pieseň som objavila prostredníctvom meme videa. Najprv som príliš nevnímala, čo je to za pesničku, ktorá hrá v pozadí. Neskôr ma však zaujala. Našla som v komentároch meno a vyhľadala ju na YouTube. Bola to láska na prvý pohľad. Pieseň je veľmi rytmická. Text je viac menej úplne priemerný, ale nekaží konečný dojem. Klip k tejto piesni je proste umelecké dielo. Táto pieseň je asi

jedna z takých, na ktoré po mesiaci zabudnem, no potom po určitom čase ju znova objavím a rada si ju vypočujem.

Emilia Filt

▶ **Elton John – Tiny Dancer**

Keď sa ma niekto opýta na môj all time favorite song, určite odpoviem touto pesničkou. Aj keď je dlhá asi 6 minút, nikdy ju neprepnem. Prvýkrát som ju počula vo filme Almost Famous, ktorý sa taktiež stal mojím obľúbeným filmom. Určite odporúčam pozrieť si ho. Je už síce starší, ale úplne super!

▶ **The Strokes – You Only Live Once**

Táto pesnička má hneď povzbudiť a prinesie mi dobrú náladu. Prvýkrát mi ju ukázal môj brat, ktorý ju hral spolu s kamarátmi v kapele. Odvtedy vždy, keď ideme s rodinou aute si ju spoločne zaspievame.

▶ **Declan McKenna – Brazil**

Vždy, keď počujem túto pieseň, presuniem sa do autobusu z UK tripu. Počúvali sme ju stále dookola a nikdy nás neomrzela. Už len kvôli tejto spomienke ju musím zaradiť do tohoto zoznamu.

▶ **Rizzle Kicks – Traveller's Chant**

Hip-hop je celkom odlišný od môjho štýlu, ale keď som túto pesničku objavila pred pár rokmi, tak sa mi zapáčila

a skupina Rizzle Kicks sa stala jednou z mojich obľúbených. Táto pesnička sa mi veľmi hodí na cestovanie, či už vlakom alebo autom. Podľa môjho názoru vytvorí príjemnú atmosféru.

▶ **Imagine Dragons – Walking The Wire**

Skupinu Imagine Dragons počúvam už dlho. V apríli som dokonca bola na koncerte, po ktorom som dlhú dobu zostala v úžase. Všetci členovia skupiny sú vynikajúci hudobníci. Hlavný člen Dan Reynolds zaplnil celú halu svojim spevom. Jednoducho to bol skvelý zážitok. Pieseň Walking The Wire je chytľavá, veľmi dobre sa na ňu spieva či kričí. Keď som bez energie, je to jedna z pesničiek, ktorá ma ňou nabije.

Gabriela Chlebcová

DRAMAŤÁČIKOVA NEUVERITELNÁ CESTA

Celý dramatický krúžok skrsol v mysli trom prvákom, ktorí milovali divadlo, no nemali pocit, že by sa na našej škole poriadne rozvíjalo. Nie, že by bol nedostatok záujmu, iba chýbal niekto, kto by bol ochotný zobrať si na zodpovednosť celý krúžok umelecky nadchnutých detí. A tak si Šimon Pekar, Rebeka Démuthová a Jakub Abrahám povedali, že nejaký založia.

Najprv potrebovali garanta, a to sa ľahšie povie ako spraví. Po útrpnom hľadaní zistili, že pani učiteľka Burdelová s Jakubom zdieľa lásku k tancu a tak celkovo aj k umeniu, a tak sa spolu dohodli. Krúžok mal garanta!

Prišli však ďalšie prekážky – čo sa bude na krúžku robiť? Hrať, samozrejme. Bolo to však treba usporiadať do zrozumiteľnej formy. Nemohli predsa začať skúšať hneď od septembra, najmä keď nebolo rozhodnuté čo presne sa bude hrať. Šimon napísal osnovy, pani Burdelová sa snažila dohodnúť s vedením.

V septembri bolo všetko pripravené a mohlo sa začať. Prvá nultá bola plná

ľudí, ktorí boli zvedaví ako ten krúžok bude vlastne vyzeráť. Postupne ich však ubúdalo, ako sa to stáva všetkým krúžkom. Nakoniec zostalo ani nie dvadsať ľudí, ktorí boli pevne rozhodnutí zostať a rozširovať svoje herecké schopnosti.

Zozačiatku sa vlastne iba hralo. Robili sa cvičenia na mimiku, gestikuláciu a artikuláciu, hrali sa rýchle scénky ála Improliga, smialo sa na absurdných výrazoch a pohyboch, oslavovala sa každá originálna adaptácia náhodnej myšlienky, na ktorú sa nacvičovalo necelých päť minút. Dobré vtipy, zlé vtipy, trápne vtipy, veľa smiechu, viac smiechu, zábava a následný krik vedúcich ako snaha o zachovanie pokoja.

Boli dve nulté hodiny: prvá v pondelok, kde sa robilo divadlo a druhá v stredu, kde sa nacvičoval tanec. Na tanečnom sa, samozrejme, tancovalo. Mal ju na starosti Jakub, ktorý so svojimi dlhoročnými skúsenosťami učil základné kroky klasických tancov. Druhá nultá nebola až tak populárna, keďže veľká časť dramaťáku má obe nohy ľavé, a tak sa nakoniec zavrela a Jakub odišiel z vedenia. Počas tohto všetkého sa v zákulisí tvorila hra. Hra, ktorá bublala v Šimonovej mysli už posledného pol roka. Spolu s Rebekou, Kamilou Kvasnicovou a nezdravým množstvom kávy začali písať scenár, ktorý priniesol Šimonovu myšlienku k životu. Trvalo takmer tri mesiace, no ich veľdielo bolo dokončené.

Poslal sa draft scenára do spoločnej skupiny, všetci si ho prečítali, rozhodli sa postavy a mohlo sa začať skúšať. Pon-

delková nultá bola vyhradená cvičeniu, cvičeniu a cvičeniu. Správa od Šimona o jednej ráno „Dnes je nultá, teším sa na vás!“ nebola nič nezvyčajného.

Riešili sa kulisy, kostýmy. Na nultých sa rezali a farbili špongie, rozdeľovali tričká, objednávali husle. Bol to zmätko, nikto nevedel čo sa poriadne deje. Na odľahčenie atmosféry lietali na všetky strany vtípy, repliky sa prednášali s prehnanou pompéznosťou, ľudia sa po sebe vätali aj keď to v scenári nebolo.

Takto to šlo od decembra do začiatku apríla sa nacvičovanie bralo pomerne ľahkovážne. V apríli prišiel šok v podobe predpremiéry na Hodzafeste. Prechádzali sa repliky, cvičili sa scény a ľudia si začali uvedomovať, že radovánky skončili a je načase začať tvrdo pracovať. Cvičilo sa vždy, keď sa dalo, ráno na nultých, poobede do posledného vlaku, večer na intráku. Síce sa hralo iba prvých pár scén, všetci mali nesmiernu trému. Chystanie provizórneho pódia v 4.17 bol obrovský boj.

Hra sa odohrala a dočkala sa ohlasu. Všetkým sa páčilo to čo videli a chceli viac. Po pochvale od pani učiteľky Makovickej dostali druhý dych a povedali si, že všetok ten stres a prebdené noci nakoniec možno aj stáli za to.

Ešte však nebol koniec – zostával mesiac a pol do premiéry. Skúšky boli čoraz intenzívnejšie, ťažšie. Skúšanie, skúšanie, skúšanie. K tomu sa primiešal stres z konca školského roka a všetci to už chceli mať konečne za sebou. Spása prišla 13. júna 2018, po celodennej skúške. Tesne pred hrou sa pokazilo všetko, čo sa dalo, reproduktory to vzdali, sála nebola poriadne zatemnená, ľudia zo stresu začali zabúdať svoje repliky.

Všetok ten stres sa vyplatil, keď zaznel na konci hry potlesk. Všetci boli vyčer-

paní zo skúšania a opakovania svojich replík. Ohlasy boli úžasné, všetkým sa hra páčila. Spolužiaci, rodičia aj učiteľia prišli podporiť tú skupinku deciek, ktorých baví umenie.

Prišli prázdniny a s nimi všetci zabudli na nejaký dramaťák. Cez leto sa všetko pozabúdalo a keď prišla septembrová repríza, musel sa odfúknuť prach zo scenárov. Našla sa náhrada za Sarah, ktorá odišla na rok do Číny, všetci boli pripravení to znovu roztočiť – a potom začali všetci herci chorieť.

Prvých pár sa dalo zvládnuť, nemali predsa až tak podstatnú rolu. Následne ochorela jedna z hlavných postáv. Aj to sa dalo zvládnuť, len sa musel nájsť niekto ochotný naučiť sa niekoľko odstavcov replík. Našiel sa, všetko bolo zažehnané. Keď ochorel Šimon, rozhodlo sa, že hra sa ruší. Nemohli sme hrať bez polovice hercov. Zrušenie hry nebolo úplne bezproblémové, ale inak sa nedalo.

Momentálne sa dramatický krúžok skladá zo starých členov, ktorí si tieto strasti prežili, ako aj z nováčikov, ktorých to ešte len čaká.

Diváci a fanúšikovia drama klubu sa zatiaľ môžu tešiť na reprízu na súťaži FEDIM a na novú hru, ktorá sa práve tvorí.

Terézia Slyšková

11 + 13 = 0

Tell me, my fellow humans, do you like memes? Do you enjoy spending hours getting carried away by the YouTube autoplay function?

Are you excited to look at your favourite news aggregator every evening to see what you have missed throughout the day? Well then, I may have some truly saddening news for you. It seems that as soon as articles 11 and 13, which have already been passed by the European Parliament, come into effect, we might lose all of that.

Certainly, many of you have already heard about article 13. Many of the popular youtubers have warned about its effects on the free internet and even YouTube itself put out an ad which was aimed to spread awareness of this issue. So what does it do? Long story short, it makes any platform that hosts any kind of user created content responsible for the presence of any copyrighted material within the mentioned user created

content. As of now, when you upload a video which contains copyrighted imagery to YouTube, the company or the person that owns that imagery can either claim all the revenue from the video, or can make you take the video down. Article 13 changes this in a way that it will not be you, the user uploading the content, who is held responsible, but rather the site which hosts the content. Therefore, if there were to be any copyrighted content on the website, the owner of the content could sue them.

Now we have to realize one very important thing, and that is the fact that a huge chunk of what is online has at least some copyrighted material in it. All of this will either have to be made inaccessible in the EU or deleted. This could be anything, from a few second clip of some other video or a song to maybe even a footage of video games. Unless you receive permission from the owner, you cannot upload it.

Most importantly, this piece of legislation bans the usage of most memes, though worry not about the existence of Chromosome Filtration Memes, since they post only the highest quality OC (original content). Unfortunately, memes like Pepe the Frog, who originated as a cartoon character, would be banned under article 13. And for all you normies out there, who still scroll 9gag, yes, that content would suffer, too.

Furthermore, article 13 requests that the hosting sites use algorithms to prevent any copyrighted content from being uploaded. While this might not pose any issue to the bigger and more established of the sites, it poses an existential threat to many of the smaller ones, which will not be able to afford to implement such advanced algorithms. This will result in almost eliminating any chances of competition, regarding the business of hosting content online.

Article 11, also known as the link tax, concerns the possibility of requesting money for sharing links out. Basically, a website may ask you to pay if you wish to post the link somewhere in the public space. To be completely honest, this makes no sense to me. By sharing a link, you already give free publicity to whatever it is that you are sharing. Why should anyone discourage you from doing something that brings them benefits? Anyway, the service that takes the greatest hit here are the news aggregators. A law similar to the link tax had been implemented before in Spain, which led to Google News just pulling out completely from the Spanish market and rendering their service inaccessible to all its in-

habitants.

Could we see the same scenario play out in the whole of the EU? As terrible as it sounds, yes, it quite likely. YouTube has already said that it would be easier and more efficient for them to just deny access to all residents of the EU and invest in some other region, rather than complying with the new legislation. Actually, it is possible that the only Google services left for us to use will be the Google Search and the Google Maps.

If it was not clear enough already, this is quite serious. We will lose a big part of the internet if these laws are to be enforced. As to the ban on the memes, they will survive. Memes will just bury deeper and deeper within the structures of the internet and the sighting of them will be rarer and rarer for the average user. But they will exist. However, we need not fall into despair just yet. It will take some time until the articles come into effect, so in the meantime we can fight against them. And the best action we can take is to spread awareness. Whether you are a normie from 9gag or an anon from /fit/, I am sure you would like to keep your memes intact.

Richard Ján Mojš

AKÉ JE TO MAŤ MIZOFÓNIU NA GBASE?

Nedokážem sa sústrediť. Razí si cestu už tretím chodom. V mojej hlave hučí hudba, no ja počujem len ju. Cez zavreté dvere, z druhej strany chodby... Mali by zakázať ľuďom piť kávu na hodinách. Vlastne... Ak by sme ju pili všetci, nepočujeme z výkladu nič. Musím odísť preč... Mohla by si prosím nerajňakovať o piatej ráno? Prežúvanie by malo byť nelegálne. Toto je vlak, nie piknik. Nemôžem ti ale zakázať jesť. Učiť sa po polnoci, keď všetci ostatní spia? To je moje.

Možno je ti táto situácia známa, a možno nie, ale po všetkých diskusiách o depresii a jej následkoch, ti chcem poskytnúť aj pohľad na inú, nie tak známu, no tiež dôležitú mentálnu poruchu, ktorou si často prechádzajú práve študenti vystavení stresu, alebo práve tí, čo majú aj depresívne sklony. Mám ju aj ja, a preto ti chcem poskytnúť verné svedectvo o tom, ako to s mizofóniou zvládam na našej škole.

Mizofónia, inak zvaná aj nenávisť zvukov, je neurologická porucha, často sprevádzaná aj s OCD poruchami, ktorá

sa bližšie študuje až od roku 2000. Čo to vlastne predstavuje? Ľudia trpiaci mizofóniou často prejavujú inštinkatívne, priam agresívne sklony, keď počujú pre nich špecifické zvuky: mľaskanie, kašľanie, jedenie, srkanie, či dokonca dýchanie. Reakcie zahŕňajú hnev, nenávisť, smútok – útek z miesta činu alebo boj. Zatiaľ čo je ľahké utiecť zo svojej izby na internáte, utiecť zo školy, či dokonca z vlaku častokrát predstavuje problémy. Z neurologického hľadiska, mizofónia je poruchou mozgu v mozgových centrách pre spracovanie hnevu, bolesti a zmyslových vnemov. Podľa psychológov, nenávisť nejakých zvukov vzniká medzi 9.-13. rokom života, no dôvod je neznámy.

Pre mňa osobne, mľaskanie iných ľudí je najvyššia forma trestu akú mi môžete vystaviť. Keď to počujem, mojim telom prejde triaška a beriem to ako útok na moju osobu, aj keď to tak často nie je. Riešim to tak, že po chodbách ma môžete skoro sústavne zazrieť so slúchadlami na ušiach. Aj tak poznám každého GBASáka na základe toho, ako je špagety. Ľudia, čo si na každom kroku nechlipkajú svoj nápoj, kávu či čaj, majú u mňa nepísaný plusový bod. Nie je to o tom, že by som nenávidela ľudí čo jedia, lebo to je sprostosť. Ja len prejavím aj moju agresívnu stránku – to jest, že v najhoršom prípade začnem plakať, keďže to je moja forma hnevu. Plakať vtedy, keď počuješ nejaký zvuk, je síce zvláštne, ale nie je to niečo, čo dokážem zastaviť.

Najhoršia je cesta vlakom, napríklad v spoji medzi Hornou Štubňou a Prievid-

zou, kde sa nedá ujsť ľuďom, a vôbec nie takým, čo jedia alebo kašľú a sŕkajú. Po jednej takej ceste, keď som sa rozplakala pred nič netušiacou babkou (ktorá síce nejedla, ale mľaskala aj tak), som sa rozhodla, že aspoň týmto malým článkom môžem zvýšiť o mizofónii "awareness". Jednak pre tých, čo sa s tým nikdy nestretli a jednak aj tým, ktorým si tým prechádzajú, lebo štatisticky je nás nie málo.

Svoje problémy som riešila na behaviorálnej terapii pol roka, no tým, aký mladý je výskum k tejto problematike, k riešeniu som sa nedostala. Odporúča sa aj návšteva neurológa. Celkovo, pokiaľ sa nejaký nebezpečný zvuk nevyskutože v mojom okolí, žijem si pokojný a ničím nerušený život. Jedine, že by sa niečo stalo. Ale to už vyťahujem hudbu, podcasty, audioknihy, a všetko, len aby som

sa vám vyhla, no neberte to prosím osobne. Nikomu som ešte neublížila. Zatiaľ. Mizofónia ma naučila kontrole nad samou sebou. Inak ale nepredstavuje žiadne výhody. Vzťah s mojimi spolubývajúcimi je narušený, nevraviac o tom s mojimi rodičmi a tí ostatní jednoducho nevedia. Aspoň ty už vieš.

Dúfam, že pokiaľ sa niekto stretáva s podobným problémom, to, že niekto si tým prežíva taktiež mu v tom pomôže. Sama osobne som ešte nikoho takého nestretla. Čo ma ale teší, čoraz viac ľudí o mizofónii vie a čoraz viac ju aj berie vážne. Stále však platí, že to, čo si prežívame je veľmi ťažké opísať. Dokonca platí aj to, že sa toho možno nikdy nezbavím. Tento článok má teda len informačnú hodnotu, tak ho zaradíme do informačného postupu, so znakmi rozprávacieho.

JE VÁŠ PES SOKRATES?

„Viem, že nič neviem.“

Tento výrok vlastný práve Sokratovi okrem trefného vyjadrenia sokratovského prístupu k hľadaniu pravdy (ku ktorému sa zaručene dostanete na hodinách filozofie vo štvrtom ročníku), predstavuje aj jedno z prvých vyjadrení vytvorených vďaka metakognitívne procesy.

„Ja tú matiku do hlavy nenatlačím.“

„Ako si mám zapamätať celú latinskú taxonómiu? To snáď ani nejde!“

„Veď, prosím ťa, použi logiku!“

Aj keď si to možno neuvedomujeme, pri formulácii podobných vyjadrení, či dokonca len pri uvažovaní o najlepších stratégiách ohľadne riešenia problému, učenia sa na test, či chápaniu vlastných obmedzení myslenia a nedostatku ve-

domostí, narábame s doteraz nie veľmi prebádanou súčasťou nášho vedomia. Vedomia o vedomí, vedenia o vedení, alebo možno ešte presnejšie, vedenia o nevedení – tým všetkým je metakognícia. A práve tým, ako veľmi intuitívne a automatické sa nám zdajú podobné myšlienky, akoby len preletujúce našou myslou bez hlbšieho opodstatnenia a prínosu, je táto vedná kategória ťažšia. Ako skúmať niečo, čo sme takmer nikdy nespochybovali, lebo podobné myšlienky jednoducho boli, bez hlbšej analýzy sme ich prijímali a sú nám vlastné už od – no od chvíle, čo sme si tieto myšlienky prvýkrát uvedomili? Kedy sa láme hranica medzi nevedením a vedením? Čo určuje našu potrebu vedieť viac a prečo ju pocítujeme len v niektorých prípadoch? Aj keď

sa nám výskum založený na podobných otázkach môže zdať veľmi teoretický, má veľmi konkrétne dôsledky. Naše schopnosti vyplývajúce z metakognície nám pomáhajú neustále eliminovať vlastné chyby pri rozmyšľaní a zameriavať sa na špecifické nedostatky našich myslí.

Pre vysvetlenie a lepšie poznanie rôznych javov, ktoré pozorujeme na vlastnej existencii, často používame porovnanie s evolučne odlišnými tvormi. Prítomnosť, ale aj absencia týchto črt pri iných formách života, nám totiž môže napovedať kedy, ako a prečo sa vyvinuli. Ani metakognícia nie je výnimkou podobného výskumu. Okrem primátov, ktorí sú vývinovo k ľuďom bez pochyby najbližšie a podobné schopnosti u nich už boli preukázané, sa vedci najnovšie zamerali na najlepších priateľov človeka. Ich páničkovia im často prisudzujú väčšie kognitívne schopnosti, než akými naozaj oplývajú, no prekvapivo tomu tak v tomto prípade nie je.

Už len to, či pes dokáže identifikovať situáciu, pri ktorej potrebuje získať viac informácií, aby bol úspešný pri získaní odmeny, je podľa výskumných pracovníkov Inštitútu ľudských kognitívnych vied a vied mozgu Maxa Plancka (Max Planck Institute for Human Cognitive and Brain Sciences) dôkazom metakognitívnych schopností. Uštekane subjekty preto boli podrobené viacerým situáciám, za ktorých riešenie boli odmenené nájdením ako inak než chutnej dobroty alebo obľúbenej hračky. Tie boli schované za jednou zo stien so škárami, cez ktoré mohli psi nahliadnuť, aby získali informácie o prítomnosti, alebo neprítomnosti lákadiel. V prvej situácii sa psi mohli dívať, kam výskumníci hračku alebo jedlo ukrývajú a líšil sa len čas, ako dlho museli čakať pred pustením, a teda majú prvotne do-

statok informácií. V druhej situácii však boli psi len vypustení do miestnosti bez akýchkoľvek usmernení. Vedci potom ráтали počet nahliadnutí cez zábrany, čo reprezentovalo incentívu získať viac informácií. Aj keď sa nám zdá celkom logické, že psi v druhej situácii pozerali medzi škáry oveľa častejšie, tento predpoklad len dokazuje, ako samozrejme vnímame túto schopnosť.

Pre overenie, či hľadanie informácií v situácii, kde psi nemajú k dispozícii žiadne, nie je u nich len evolučne vyvinutý pud, sa vedci rozhodli zamerať na tzv. pasový efekt. Určite to poznáte. Chystáte sa na výlet, pas ste si skontrolovali už aspoň štyrikrát, no ten piaty raz zistíte, že ste ho založili inam, ako ste si mysleli a tak spanikárite, či nezostal založený niekde medzi ponožkami v kufri, zastlaný v posteli, založený v knižke... A prevrátite v lepšom prípade len celú kabelku, v tom horšom aj izbu, či dokonca pracne zatvorený kufor hore nohami. To, že intenzita hľadania ďalších údajov závisí od dôležitosti koncového zisku, nie je vôbec samozrejme a dokazuje to aj schopnosť prioritizovať a hodnotiť dôležitosť poznatkov. A tak v ďalšej sekvencii testov boli psom ponúknuté rôzne lákavé odmeny počas rôznych kôl. Psi však konali podľa hypotézy aj v tomto prípade. Pri lákavejších odmenách nakukovali cez zábrany o stošest a aj celú situáciu riešili oveľa rýchlejšie.

A čo teda výskum vlastne vybádal? Minimálne to, že našu domnienku o jedinečnej schopnosti rozmyšľať o rozmyšľaní budeme musieť prehodnotiť. Už ďalšia živočíšna skupina totiž preukazuje predispozície k metakognícii. Výrok: „Myslím, teda som,“ by sa preto čoskoro mohol rozšíriť aj na tvorov iných, ako len na človeka.

Dáša Novosedláková

NIEKTO TO RÁD SLOVENSKÉ ...

Priznám sa, pri písaní tohto článku som zalovila aj v starších vydaniach Karisu, pretože verte mi či nie, toto je moja premiéra v písaní módného článku. Pri listovaní som zistila, že moji predchodcovia sa vás pýtali na názory a vaše postrehy, no ja som sa rozhodla túto časť vynechať. Prečo, sama neviem. Možno z recesie a možno som len nechcela byť hlavným sudcom ľudí hodných rozprávať o móde. A tak som sa rozhodla písať o téme, ktorá dúfam nezostane len mojou hlavnou témou posledných mesiacov, ale stane sa i vašou, a tak si o nej môžeme hocikedy (rozumej cez prestávku) pokecať. Slovensko, áno (a teraz sa prosím nevidíte), táto naša maličká krajina sa stala mojou vášňou. No dobre, nie krajina ako taká, ale práve ľudia, lepšie povedané dizajnéri a ich svieže značky. Vo svete plného lacnej práce, znečistenia riek, samo založených skládok a obrovského množstva odpadu, títo ľudia prichádzajú ako superhrdinovia z posledného hollywoodskeho filmu, aby nám mohli splniť naše prania a pritom znížiť hrozivý dopad módy na svet. Neberte to ako platenú reklamu pre slovenské značky

(kiaľby mi zato platili), len sa pekne usadte a nechajte sa inšpirovať. Dúfam, že vám tento článok ukáže, prečo sa môžeme pozeráť na slovenskú módu aspoň so štipkou optimizmu.

Mamke

Neviem, či viete, ale táto značka vznikla pôvodne ako darčekový obchod pre rodičov. Bola vytvorená z iniciatívy Tomáša Peniaška a jeho priateľky. V súčasnosti by ste pôvodný zámer značky hľadali veľmi ťažko. Stala sa z nej totižto jedna z najobľúbenejších značiek pre mladých a drzých trendsetterov. Mamke ponúka široký výber tričiek, hrnčekov, mikín, šiat a to všetko s originálnymi nápismi, ktoré ju robia jedinečnou. Nájdete tu kontroverzné a drzé nápisy v štýle : „Lejšia ako tvoja frajerka“, „Môžem ťa“, „Mám vieš kde“, či „Pod'robiť lásku“. Chceš vybočiť z davu a vyjadriť, čo si naozaj myslíš? Tak Mamke bude isto tvojim favoritom číslo jeden. Ó, a keďže mnohí máme angličtinu v srdci, mamke sa tiež rozhodla preložiť svoje nápisy do angličtiny a predávať ich na európskom trhu. Instagram- @mamkesk

Puojd

Toto netypické meno sa spája so značkou, ktorá predstavuje nové Slovensko. Puojd spája ekológiu, keďže sa neustále snaží myslieť na pôvod látok a neprodukuje nadbytočný, a lokálnu módu. Práve Puojd spolupracuje s mnohými slovenskými dizajnérmi a produkuje tak množstvo originálnych potlačí spojených so slovenskou tematikou, ako i mnohé originálne strihy. Nemusíte si

webnoviny.sk

vybrať len zo skvelej ponuky, Puojd vám podľa vášho nápadu rád ušije veci na mieru. Ak chceš ochrániť prírodu a podporovať domácu tvorbu, Puojd je určite pre teba.

Instagram- @puojd

Optimista

Na túto značku som natrafila úplnou náhodou pri písaní tohto článku. Čo vás na nej určite zaujme, je jej názov, s ktorým sa spája aj jej poslanie. Optimista vytvára farebné tričká, mikiny, čiapky, šiltovky aj tašky a chce nás tak motivovať k pozitívnej nálade a užívaniu si života cez farby. Táto značka určite nakopne váš deň a urobí z vás optimistu, ktorého činy budú rovnako silné ako zmýšľanie. Tak ako sami hovoria: „Ako myslíš, taký si. Tak buď optimista!“

Instagram- @beoptimista

Fake Loyalty

Nenechajte sa zmiasť anglickým názvom. Toto je čisto slovenská značka spájajúca v sebe tattoo kultúru, umenie a hudbu. Fake Loyalty nechce prispievať k mainstream prúdu. Práve naopak, snaží sa vybočiť z davu a tvoriť niečo pre človeka, ktorý rád objavuje hory a zažíva stále nové dobrodružstvá. Duša tejto značky je divoká a nespútaná životom. Dáva si záležať na kvalite svojich výrobkov a snaží sa vyvolať zážitok nosením tak jednoduchého kúska ako je tričko.

Instagram- @fakeloyalty

Huncút tričko

Ako sám názov napovedá, ak chceš nosiť huncúta, sám musíš byť trochu huncút. Ručne vyrábané tričká zo 100% bavlny a zaručene veľkou dávkou lásky dnes už pozná takmer každý. Výnimočné sú svojimi nápismi, ktoré jasne vyjadrujú postoj k svetu. Takistomilujú tradíciu, takže

pre fanúšikov folklóru sú tu aj ľudovo potlačené tričká.

Instagram- @huncutricko

Novesta

Aby si si mal čo k tým všetkým mikinám a tričkám obuť prichádza ekologická značka tenisiek Novesta. Tenisky majú nadčasový a kreatívny dizajn a čo viac, sú aj riadne pohodlné, takže ani dlhá prechádzka ťa neodradí od obutia si ich. Novestičky (ako ich ľudovo nazývam) sú vyrobené zo 100% prírodnej bavlny a z prírodného kaučuku. Vybrať si môžete z veľkého množstva, najmä prírodných farieb a zo štyroch druhov rôznych prevedení. A aj cena je pri nich významne výhodná, keďže vás nevyjdú viac ako obľúbené Conversey.

Instagram- @novesta

K všetkým týmto značkám som sa rozhodla pripojiť aj slovenský sekáč, keďže viem, že mnohí si ulietavame na výhodných „sekáčových kúskoch.“

Nosene

Počuli ste už o voňavom oblečení v sekáčí? Nie? Tak verte či nie, aj takéto sekáč môžete nájsť v Bratislave a Ban-

zajtrajsienoviny.sk

skej Bystrici. Nosene je sekáč na úrovni a okrem voňavého a vkusne zariadeného interiéru vás nenechajú odísť bez dobrej kávičky. Nie je to však len obchod s noseným oblečením. Nosene sa snaží taktiež recyklovať už nepoužiteľné kúsky a prerobiť ich na nové využiteľné oblečenie. V Nosene môžete nájsť aj značkové veci za výhodné ceny a dokonca pár slovenských celebrit tam rado daruje svoje kúsky na predaj. Výťažok z predaja potom putuje na združenie My mamy a pomáha tak týraným ženám a mamám v kríze. Ak chceš aj ty podporiť takýto skvelý nápad a kúpiť si niečo, čo zaručene nikto v tvojom okolí nevlastní, nájdi si čas a zájdi do ich kamennej predajne.

Instagram- @nosene

A nakoniec to všetko treba spojiť v jedno...

Drobne store & atelier

Trojica sestier Drobných sa rozhodla vytvoriť kamenný obchod ponúkajúci zákazníkom slow fashion. Pod týmto názvom si môžeme predstaviť módne kúsky od slovenských dizajnérov spojených v jednom obchode. Ponuka sa rozširuje o kúsky z vlastnej dielne. Drobne store ponúka široký výber cenovo dostupných a ľahko kombinovateľných kúskov na viac ako jednu sezónu. Je známe, že zákazník sa cíti inak keď pozná príbeh aj autora vyrobeného oblečenia. Takisto sa nemusíte báť o prírodu, sestry sa starajú aj o ekologickú stránku produktov a tak vždy viete, že ste kúpou ušetrili našu krásnu zem.

Instagram- @drobne_store

Patrícia Rovná

BEZOBALOVÉ OBCHODY A AKO NÁM RAZ ZACHRÁNIA KRK

Svet je každým dňom fascinujúcejšie miesto na život. Umelá inteligencia za nás bude čo nevidieť robiť všetku prácu. Naše deti budú chodiť na dovolenky do kozmu. Možno, že keď sa zajtra ráno zobudíme, rakovina bude vyliečiteľná. Ľudský život nadobúda svoju skutočnú hodnotu. Tragické by bolo, keby sme ešte predtým, ako to dosiahneme, vyčerpali všetky prírodné zdroje. Keby sme znečistili vodné plochy i ovzdušie do takej miery, že by bolo naše zdravie v priamom ohrození. Keby sme vyhubili vzácne druhy, vyrúbali drahocenné lesy, zruinovali vlastné domovy. Napriek všetkým environmentálnym krízam, ktoré sú nám deň čo deň prez-

entované, zostáva ešte stále veľa z nás nečinných. Veľa konzumujeme, málo skutočne využívame. Regulácie stanovené zákonmi sú snáď najlepšou motiváciou byť šetrnými, spolu s pokutami za ich nerešpektovanie. Odhadzovanie odpadkov mimo odpadkového koša však ešte nejaký čas nebude považované za právoplatný zločin a čas nás tlačí.

Existuje mnoho spôsobov ako nakupovať eco-friendly. Bezobalové (zero waste) obchody sú jedným z najefektívnejších. Na Slovensku ich je čoraz viac a existuje aj internetová stránka ekologicky distribujúca suroviny poštou - bezodpadu.sk. Tieto miesta vznikli z iniciatívy ľudí,

ktorí nedokážu v noci ani oko zažmúriť, pretože stále existujú jedinci, ktorí si v supermarkete kúpia jeden banán a odnesú si ho domov v sáčku.

Ako taký nákup v zero waste obchode vyzerá? Ponúkaný sortiment závisí od individuálneho podniku, no zväčša všade nájdete potraviny na váhu – strukoviny, orechy, semiačka, sušené ovocie, čaj, obilniny, cestoviny, dochucovadlá, džemy, med, olej – drogériu na čapovanie, prírodnú homemade kozmetiku, rôzne domáce potreby, oblečenie, hygienické potreby, dokonca hračky. Niektoré obchody fungujú aj ako pekáreň či cukráreň. Celý koncept spočíva v tom, že si prinesiete vlastné tašky, vrecúška, fľaše či dózy, do ktorých si produkty naberiete, nalejete, naložíte. Ultimátnym riešením sú vo väčšine prípadov udržateľné látkové či sieťované vrecká, pláténé tašky, košíky, sklenené alebo nerezové fľaše, uzatvárateľné nádoby rôznych typov – všetko veci, ktoré dostať v bezobalovom obchode, ak ich ešte nemáte doma. Zero waste spoty nie sú samoobslužné. Suroviny vám naberie a odváži zamestnanec, aby boli dodržané hygienické normy, na to netreba zabúdať. Čo je na týchto sprostredkovateľoch skvelé, je tiež to, že potraviny, ktoré predávajú, sú lokálne, respektíve neboli dovezené z veľkej diaľky, ako to väčšinou býva. Tiež neobsahujú toľko konzervantov a aditív, čo im pridáva na kvalite.

Prispieť k realizácii ekologickej utópie môžete na týchto adresách:

U Dobrožrúta Bratislava, Školská 2852/10 (www.facebook.com/udobrozruta/)

FloraVita Prievidza, Rad L. N. Tolstého 13/A (www.facebook.com/FloraVita.sk/)

Onakô Piešťany, Teplická ulica 56 (www.onako.sk)

Špajza Nitra, Štefánikova trieda 15/8 (www.facebook.com/spjazabezobalova/)

Bezobalis Trenčín, Jozefa Braneckého 8 (www.facebook.com/BEZOBALIS/)

Farmamarket Žilina, Prieľohy 1012/1C (www.farmamarket.sk)

BioŠujo Martin, M. R. Štefánika 22 (www.biosujo.sk)

Čapovaná EKO drogéria Martin, Jenesského 27 (www.facebook.com/Čapovaná-EKO-drogéria-Delizia-Martin/)

NEBALené Banská Bystrica, Dolná 148/15 (www.nebalene.sk)

Biopotraviny BioSen Zvolen, Námestie SNP 14 (www.biosen.sk)

ZeroWaste-BS Banská Štiavnica, Križovatka 12 (www.facebook.com/bezobaluBS/)

Salas Krajinka Ružomberok, (www.salaskrajinka.sk)

BIO Bodka Liptovský Mikuláš, Štúrova 1968 (www.facebook.com/biobodka/)

NeobaluY Poprad, Zimná 3585 (www.neobaluy.com)

Odváž(e)ne Prešov, Floriánova 6 (www.facebook.com/OdvazEne/)

Na Kôpke Košice, Park Angelinum 13 (www.facebook.com/nakopke/)

Zero waste obchody sú zatiaľ luxusom, preto je super snažiť sa nakupovať bez zbytočných plastových obalov aj v supermarketoch. Pečivo si odložiť do ľanového vrecka, ovocie a zeleninu nedávať do mikroténových vrecúšok, nekupovať zbytočne vodu v plastových fľašiach, keď sa dá napustiť do sklenenej fľaše, ktorá vydrží omnoho dlhšie. To, a mnoho iných maličkostí, pomáha. Čím menej plastu budeme spotrebúvať, tým menej ho bude vyprodukovaného, tým menej bude životné prostredie znečisťované, tým viac budú životy nás a životy zvierat prezervované.

VLAKOM NAPRIEČ EURÓPOU

Každý jeden GBAS-ák rozhodne pozná radosti a strasti súvisiace s cestovaním vlakom. Akoby aj nie, keď my, študenti, sme si nejakým spôsobom získali využitie tohto dopravného prostriedku zadarmo, čo mnohokrát zachraňuje študentskú finančnú situáciu pred bankrotom či hladovaním. Čo však keby sa objavila možnosť zadarmo vyraziť naprieč dobrodružstvu s názvom Európa a ako daň za takúto možnosť obohatiť svoj instagram o fotky plné zážitkov, miest, nadobudnutých priateľstiev a prekonaných výziev? Aj vám sa takýto nápad pozdáva? Čo keď vám poviem, že to nie je až také nereálne...

DiscoverEU. To je názov projektu, ktorý toto leto splnil sny a umožnil neuskutočnené plány stať sa skutočnosťou pre viac ako 14 999 mladých ľudí. Takých obyčajných, ľudí ako som ja.

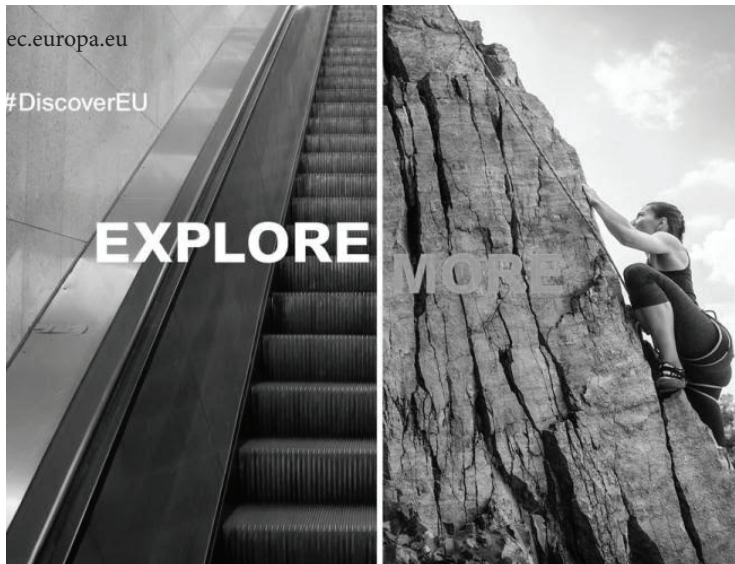
Výhovorky ako „Ja som predsa nikdy nič

nevyhral, nemám teda šancu ani teraz“ si nechajte na inokedy alebo na ne rovno zabudnite. Každý má šancu a ty nie si výnimkou (pokiaľ splňaš podmienky účasti). Na vyplnenie vstupného dotazníka vám postačí obetovať jednu 10-minútovú prestávku. Vlastne to môžete spraviť tak ako ja a nechať vyplniť tento dotazník svojho kamaráta či kamarátku za vás (v prípade nedostatku kamarátov sa môžete obrátiť na spolužiakov či známych, netreba však vylučovať ani rodinných príslušníkov). 4 otázky, 1 tip. Takáto banalita zmenila moje 2 septembrové týždne zvyčajne strávené nad knihami a v našej milovanej vzdelávacej inštitúcii na 2 týždne plné zážitkov, vtipných aj menej vtipných situácií, prakticky využiteľných skúseností a poznatkov.

Nie je to však vždy také ľahké ako to vykreslujem. Po vyhratí najväčšieho boju, a to sústavného presvedčania

rodičov a vyvracania „faktov“ aké je cestovanie vlakom nebezpečné, sa moje starosti rozhodne neskončili. Ako budem zvládať cestovanie sama? Do ktorých krajín pôjdem (Odpovede na túto otázku sa vám budú rozhodne konštantne meniť.)

? Čo si treba zbaliť? Kedy bude najlepšie uskutočniť túto víziu? Ako, kedy či kde budem spať? Budem

sa vyznať v zahraničnom fungovaní dopravy? Mám vôbec ísť? Nie je to príliš veľký risk? A mnoho mnoho ďalších, niektorých doteraz nezodpovedaných, no rovnako bezvýznamných, otázok.

Dobrodružstvo ako je toto je rozhodne risk, no môžete ním získať veľa. Čo najhoršie sa predsa môže stať? – nefungujúca kreditná karta, strata dokladov, neúspešná snaha nájsť si miesto na spanie, meškanie či dokonca zrušenie vlaku ... Nič, čo by sa nedalo vyriešiť pomocou chladnej hlavy a zdravého úsudku. Čo naopak rozhodne získaš? – samostatnosť, mnoho zážitkov, oddych od každodenných starostí, priateľstvá a na malú chvíľu aj niečo, čo sa dá nazvať životom ... Veľa z toho však závisí od vášho konania a postoja voči nadchádzajúcim udalostiam.

A pre tých, ktorí zvažujú pokúsiť sa o niečo podobné, mám na záver pár užitočných tipov vychádzajúcich z osobnej skúsenosti:

1. PLÁNOVANIE JE PRVÝM, MOŽNO AJ NAJ-DÔLEŽITEJŠÍM KROKOM

Rozhodovanie sa pre výber krajín, ktoré chcete navštíviť, nie je také jednoduché, ako by sa na prvý pohľad zdalo. Napriek tomu, že Interrail pass pokrýva cestovné náklady, rezervačné poplatky sú na vás. Tie sa líšia od krajiny na krajinu, niektoré sú povinné, inde sa im dá vyhnúť. Veľa závisí taktiež od typu vlaku, ktorý si zvolíte a vašich priorit. Rýchlostnými vlakmi ušetríte čas a počet prestupov, no treba rátať s dodatočnými poplat-

kami za takéto luxus. Naopak, pokiaľ si zvolíte náročnejšiu variantu zahŕňajúcu zopár prestupov, minút či hodín navyše, vašou odmenou budú ušetrené peniaze. A pokiaľ sa vám toho zdá byť málo, musíte počas celého plánovania myslieť aj na obmedzený počet „travel days“, čo sú dni, počas ktorých môžete využívať svoj Interrail lístok neobmedzene po dobu 30 dní. Tiež treba podotknúť, že nie vždy sa tohto plánu budete držať.

2. TO PRÁVÉ MIESTO NA SPANIE

Na GBAS-e nie je tajomstvom, že každá minúta spánku je drahocenná. Inak tomu nie je ani počas DiscoverEU. Vhodné miesto na spanie sa znova odráža od priorit, ktoré si nastavíte. Pokiaľ si zakladáte na komforte a financie pre vás nie sú prekážkou, jasnou voľbou bude jeden z nemála hotelov.

Cítite sa osamelo, chcete vytvárať priateľstvá, komunikovať s ľuďmi, objavovať rozličné kultúry, ušetriť zopár eur či poriadne sa zabaviť? V tom prípade sú hostely ideálnym miestom pre teba. Netreba však očakávať žiadny luxus, nie vždy sa nachádzajú v centre mesta, no rozhodne to stojí za pokus. S rovnakými prioritami sa zadarmo ubytuješ cez Couchsurfing,

Congratulations! You have
been selected

no v tomto prípade si treba zhodnúť na vízii tvojej návštevy s tvojim ubytujúcim. V opačnom prípade tvoj pobyt môže mať opačné účinky a rozhodne sa nebudeš cítiť príjemne.

V neposlednom rade môžeš skombinovať cestovanie vlakom a spánok do jedného, čím ušetríš čas aj peniaze využitím nočných spojov.

A pokiaľ si veľmi dobrodružne založený človek, na cestu si so sebou pribaľ stan a už si rôznorodú prírodu zahraničných krajín (Uisti sa však, že je povolené stanovať na mieste, ktoré si zvolíš.).

3. NÁJDI SI KAMARÁTOV

Je jedno, či v reálnom živote nejakých máš alebo nie, na ceste, ako je táto ti bude spoločnosť ľudí určite chýbať. Chceš predsa s niekým zdieľať nadše-

nie a zážitky posledných dní. Rozhovory vo vlaku na cestách nie sú charakteristické len pre dôchodcov, preto sa neboj nikoho osloviť, je dokonca viac než pravdepodobné, že ti táto osoba bude viac než vďačná.

Taktiež nie je lepší spôsob nadväzovania kontaktov, ako byť ubytovaný v hosteli, kde stretneš množstvo ľudí cestujúcich osamote rovnako ako ty.

Ak však uprednostňuješ komfort, nezúfaj. Takmer v každom väčšom meste máš možnosť pridať sa k takzvanej FREE-TOUR, počas ktorej sa zoznámíš nie len s ľuďmi, ale aj tradíciami, mestom a krajinou ako takou.

4. TECHNICKÉ VYMOŽENOSTI NAŠEJ DOBY

Dnes je oveľa ľahšie cestovať aj vďaka technickému pokroku, preto som sa rozhodla zdieľať

s vami štyri mnou najviac používané aplikácie počas trvania cesty. Google maps bol rozhodne môj najlepší kamarát. Hostelworld či Couchsurfing sa mi zas zakaždým postarali o strechu nad hlavou a moje plánovanie cesty by určite trvalo 10-krát dlhšie bez The Rail Planner App (a to bez akéhokoľvek zveličovania).

Nič však nie je dokonalé a program rozhodne nie je pre každého. DiscoverEU má stále veľa obmedzení, no pokiaľ máš 18 rokov, chuť objavovať, nemáš problém vyjsť zo svojej komfortnej zóny a učiť sa na svojich chybách, mal by si sa začať baľiť.

Lujza Blahútová

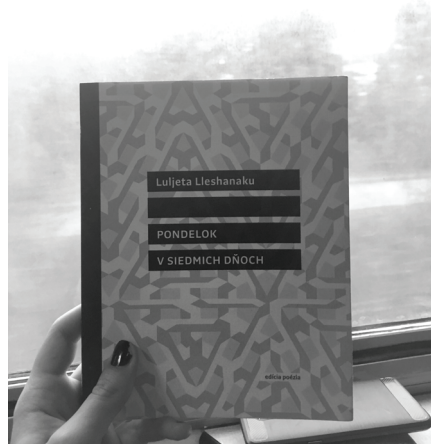
REVIEWS

Book

Luljeta Lleshanaku: Pondelok v siedmich dňoch (Občianske združenie Vlna, 2017)

V literárnej brandži je známe, že preklad básnickej zbierky sa nedá považovať za nič iné ako voľnočasovú aktivitu. Honorár za publikáciu by totiž autorovi často nevystačil ani na chlieb. O to jedinečnejšie je, keď vám z políc kníhkupectva jeden dobrý padne do rúk. Tentokrát sa to podarilo Lucii Duero so zbierkou Pondelok v siedmich dňoch od albánskej autorky Luljety Lleshanaku. Medzi prvé slová, ktoré mi víria hlavou pri listovaní touto zbierkou je určite slovo ženská. Ženská, nie však pre ženy, ale o ženách. Téma istého feminizmu sa však neponúka nútene a neprirodzene ako sa často prezentuje v modernej "nepoézii", ale zostáva skrytá v pozadí, namiesto kriku sa pomaly vlieva do mysle čitateľa. Všade prítomná spojitosť telesného s duchovným však

nepochádza len z autorkinho silného vnímania ženstva ako takého ale aj z násilia, ktoré sprevádzalo jej rodinu v minulosti. Sama prežila svoje detstvo medzi stenami domáceho väzenia vo vtedajšom komunistickom Albánsku. Oceniť treba fakt, že prepájanie násilia, lásky a postavenia ženy v spoločnosti sa v prípade tejto zbierky ani v rozsiahlejších básňach neprepadá do ťaživej melanchólie. Autorka sa síce vracia do minulosti, ku svojim koreňom, všetko to ale prezentuje pod rúškom každodennej rutiny a rustikálnych motívov, ktoré niekedy zarážajú svojou banálnosťou, ale v celku odhaľujú intimitu s akou autorka k čitateľovi pristupuje.

Katarína Pirháčová

Movie

Review – Climax, dir. Gaspar Noe, 2018

French – Argentinian film director Gaspar Noe has brought us a dancing horror spiked with neon lights, 1990s dance music, sexual lust and subliminal terror and disgust, themes so common for movies of this 'enfant terrible' of French movie school. However, in comparison with his previous controversy-rousing movies, Climax was discussed (and praised) mainly for its excellence concerning skills of conjuring up an utterly intense atmosphere and his spontaneous directorial technique, rather than for the shocking factor.

Based on allegedly true events of one night in 1996, the story is located in French mountains in a lonesome, old school, where a troupe of 30 dancers is rehearsing for the last time before leaving for America to start a tour. The initial energetic dance performance is followed by a little farewell party, from which the

transitory factor to the ensuing part of the movie is an innocently-looking bowl of sangria. This is the point, where very succinct (with range of one A4 paper) screenplay more or less ends, giving only a few points of storyline to keep to, and the rest of the movie is taken over by fervid improvised performances of dancers, who are slowly losing control over their minds and bodies and giving way to the more feral and cruel side of their personalities. The cast is comprised solely of professional dancers picked by Noe himself in French dance clubs, who are led by the only actress in the movie Sofia Boutella, also a former dancer. Noe has likened the structure of *Climax* to a ride on a rollercoaster – the first part is vibrant and eventful, while the other is tamed and gloomy. Overarching rhythmic electronic dance music is present throughout the whole movie and contributes to the atmosphere of a nocturnal, obscure, subterranean club party. Our nerves and senses are put to the test not only by distressing events, flashing of neon lights and omnipresent regular decibels, but also by the intriguing work of camera which shot *Climax* in long takes, following the characters through the whole building and which was rotating, tilting or shooting from above.

Gaspar Noe has created an original, ecstatic and rhythmic tale of events of one night, focusing on the atmospheric side of the movie and the conduct of characters rather than on the inner psychological side or the storyline, yet *Climax* is leaving you at the end emotionally drained and uneasy, very similarly to Noe's previous movies or another long take movie *Victoria* (2015).

Viktor Chladnuch

Concert

Peter a Lucia - Dorota Nvotová, Jakub Ursiny & Talent Transport

...Miluj ma, miluj ma

Tak ako vietor, ako dážď...

Peter a Lucia, známy príbeh Romaina Rollanda o mieste silnej lásky vo vojne.

V 80tych rokoch mal v Československu vzniknúť muzikál Peter a Lucia. Spevák a hudobník Dežo Ursiny zložil hudbu s klavírnym doprovodom Jara Filipa a krásnymi textami, vtedy jedného z najlepších básnikov, Jána Štrassera. Bohužiaľ, zrealizovania

sa autori hudby nedožili.

Po viac než 30tich rokoch syn Deža Ursiniho - Jakub Ursiny a dcéra Jara Filipa- Dorota Nvotová, objavili staré demonahrávky svojich otcov a rozhodli sa tieto piesne znova oživiť v koncertnej podobe, s pomocou skupiny Talent Transport. Vznikol tak projekt P+L.

Jedna zo zastávok projektu bola aj Žilinská synagóga. Koncert mal veľmi príjemnú, pokojnú atmosféru a výbornú akustiku .

Piesne dokonalo reflektovali pocity ľudí v 1. svetovej vojne. Pocity rodičov, ktorí poslali svoje deti do vojny, pocity mužov vytrhnutých zo svojich rôznorodých životov, oblečených do rovnakej uniformy a v neposlednom rade pocity zalúbených ľudí počas vojny. Tieto piesne nám ukázali, že v príbehu Petra a Lucie bola vojna nepodstatná oproti ich silnej láske.

Páčil sa mi kontrast medzi osobnosťami predstaviteľov hlavných postáv, Jakubom Ursinym a Dorotou Nvotovou. Jakub so svojim jemným hlasom, v ktorom bolo občas započut jeho otca Deža, oproti temperamentnej Dorote s chrapľavým hlasom. Výborný emotívny koncert . Určite by som si tento projekt vedela predstaviť ako plnohodnotný muzikál, ale už len koncertná podoba týchto piesní je plnohodnotným umeleckým zážitkom.

Veronika Karasová

Music

Destiny's Child – 8 Days of Christmas (2001)

For me, this is the best combination of Christmas and ghetto ever foud in music. For anyone, who is as interested in the 00s music as I am, must listen to it, plus the ones, who are getting sick of Pentatonix or Tublatanka this year. Even though Destiny's Child stopped making music in 2006, Beyoncé, Kelly Rowland and Michelle Williams, will stay in my heart forever, more so during Christmas, thanks to this album.

Here, they interpret very famous Christmas songs only, ranging from the midnight mass must have, Silent Night, to Sinatra's White Christmas, with a surprising RnB twist to them. This playlist, however, I would not recommend for the midnight mass, since in the classic 12 Days of Christmas song, Beyoncé wants „a pair of Chloe shades and a diamond belly ring“, rather than the original „partridge in a pear tree“.

The harmonies and the music as such is very up-beat and calming, and that's why I think everyone, especially those, who consider getting into the Christmas spirit a sport discipline, to give it a listen.

Lucia Magáthová

LITERÁRNA PRÍLOHA

OROL SUČIANSKY

Haló svet GBASu, znova sa vám hlásime s našou literárnou prílohou, nehanebne okopírovanou od Ludovíta Štúra. Tentokrát s dvoma poviedkami, ktoré vás, snáď, naladia na tú správnu vianočnú nôtu. Keďže v čas vianočný sa hádať nemôže (jedine pri štedrovečernom stole alebo nakupovaní darčkov), tak tento krát sme žiaden súboj nezaznamenali a ponúkame vám len naše výtvary v čistom a v hrubom.

SERENDIPITY

It was December and it was cold. It should be snowing, really, but it wasn't. This year, snow decided not to show up, apparently.

She pulled out the keys to the entrance of her apartment complex and opened the door with shaky hands. Just because it didn't snow, it didn't mean it wasn't freezing. She walked to her apartment slowly, tired from all the running she had to do. Once she finally crawled onto the fifth floor, she walked into her flat. She was greeted by her cat that was waiting for her in front of the door.

She picked her up and bopped her nose. The cat didn't particularly like that and started struggling against her. She let the cat go and undressed herself.

"Well, Jameson, time for dinner, isn't it? Come on," she said and walked over to the cat bowl, Jameson skipping right behind her. She gave him one of the cans of cat food she had stored in the kitchen and went about making her own food.

Once she was done, she started watching a new show and let Jameson lie in her lap so she could pet him. It felt nice, domestic.

Once the episode was finished, she looked around her flat for a second. She should put up some Christmas decorations. Her friends were coming over tomorrow to have a Christmas dinner together, sine they couldn't afford to come home to their families. She was happy to host, of course, but it meant preparing everything and she hadn't even begun yet.

She decided she could set up the tree at least and after that she would see what else needed to be done.

She pulled the tree from the basement into her flat and started putting on the decorations. She had only a few, but the tree ended up looking really nice. It was blue and silver, two of her favourite colours. It looked like it was covered in snow and ice. It reminded her of the Christmases she had as a child – full of snow and fun, sledding and skating and skiing, all the fun activities.

She took the box with the remaining ornaments and hid it in her bedroom, too lazy to go all the way to the basement again. She put on the next episode of the show she

was watching. Jameson ran out from the room, but she let him. She was getting bored and started considering just going to sleep without even finishing the episode, when she heard a crash. She sat up and listened for a little while. There was more sounds that sounded suspiciously like glass being broken. She got up from her bed and walked out of her room to go investigate the source of the noises. She didn't need to go very far – the living room was a mess. The tree had fallen over, most of the ornaments were broken and the ones which weren't, were scattered across the whole room.

In the middle of it all sat Jameson, not even looking like he was sorry. When he saw Lucy, he started licking his paw and cleaning his ears, as if he had nothing to do with the chaos around him.

Lucy stared helplessly at the tree on the floor. She had nothing to decorate it with now – the only thing that survived were the fairy lights. She felt desperation bubbling in her stomach. It was late, and everything was closed now, so she couldn't go to the store to buy new things, and tomorrow she would need to cook pretty much the whole day.

'Hey guys, my cat just murdered my tree :((', she sent into their group chat along with a photo.

'Hey, we can go over to yours and just make new ones, it could be fun!', said Andrew. Everyone thought that was a brilliant idea. They agreed on who would bring what, even though Lucy told them not to come, because she needed to clean up first. They completely ignored her and continued planning.

The day after the accident, even though she told them not to, everyone turned up and helped her with cleaning up the tree. There were about ten people, all cooperating to do everything as fast as possible.

They made stations, everyone working on their own thing. In no time, the tree was covered with paper ornaments that were barely holding on, paper chains and sweets. It looked ridiculous, completely covered with things that didn't even match, but she liked it even better than the previous one.

They cooked together, joking together and simply having fun. After the dinner, they gave each other gifts and settled in to watch a fairy tale.

Lucy looked at all the people stuffed inside her living room and smiled. She couldn't imagine a better way to spend her Christmas.

Terézia Slyšková

UNHOLY NIGHT

Only a faint jingle of the bells could be heard, otherwise the night was silent. Oh my, what a creative, previously unheard way to describe the Christmas Eve. The shopkeepers' bell was an old classic, therefore it remained annoying for the next couple of seconds, while I stared at the universe that unveiled in front of me. There wasn't much to this building exterior-wise, just an ordinary first-floor-of-an-ancient-building entrepreneurship, held secret by the maze of narrow backstreets surrounding it and its dimmed windows. Inside, all of my doubts of Danielle's sanity vanished into thin air. The cold city was replaced by warm, almost loving hands of maximum heating and an unearthly amount of candles lit on every horizontal surface. A few

seconds into standing right behind the front door of this place and I already knew I'd love it. Scanning the giant open space in front, my eyes stammered upon a waitress, carefully avoiding a smile in my direction. Surely, I've spent at least three minutes in that place, not moving a muscle, with my mouth wide open. I closed it and took a few steps forward. Careful. I was afraid that if I were too rough, too casual, the room would break into pieces and I'd find myself back in my awfully cold flat in the city centre.

"Good evening and Merry Christmas. I can assume you were recommended this place by someone else?" the waitress, now smiling, asked me. Still quite unsure about my ability to form a sentence that would make at least minimum sense, I nodded.

"Can I offer you the menu?" her smile widened. It was awfully pretty, because it lightened up her whole face. She smiled in such a way that would make a chair smile back.

"Can you make the pick for me? I guess I'm going to come here quite often in the following days. I'll go item by item later, but now, if there's anything named -For A Cold and Sad Soul-, I'll have it," and she tilted her head like a bird, flipped two pages and pointed at a thing.

"Hot cocoa, whipped cream, marshmallows, color sprinkles AND cinnamon? Don't tell me you serve this with two extra sugar packets," I sat on a smiling barstool.

"I can make it three," she smiled again, turned around and started the machine. As soon as our conversation was no longer present, silence again laid atop the whole place like a blanket. There was no need for small talk, the fireplace crackling from the other side of the room, invisible to my eyes, made that in our stead. Even though there were other people, I saw no couple, no group of friends, not even the popular type - a businesswoman on her phone. Everyone was seated firmly in a bean bag, often covered by a blanket, snuggled up sleeping or reading a book. It wasn't the unhappy silence, the one that had to be penetrated by music or a joke. This silence actually spoke. In the way the mugs bumped against each other in the waitress' attempt to find a perfect one, spoons stirring comfort drinks, pages being turned. It almost made you forget there was a world outside, life and work waiting for you. Was this how people feel during Christmas?

I got my beverage of choice. It was served in the biggest mug I've ever seen. If nothing managed to cheer me up sufficiently, this did. I emptied all three packets of white sugar into it. Hello, diabetes. Now, don't get me wrong, bar stools are nice and the waitress was really sweet, but the prospect of a bean bag and a blanket sounded far nicer and sweeter. A thing I haven't noticed before - everyone was reading the same book. It was on every coffeetable next to every beanbag with a small light and a bookmark. Out of curiosity, as soon as I minimized the risks of spilling my liquid love all over it by placing it on the table, I grabbed it and snuggled up. The only thing on the cover was "John." As soon as I opened the binding, human handwriting was everywhere. Atop of the first page, there was a small printed part saying: "I am John. You're sitting on top of me. Tell me your story and make it mine. Pack your past in a bag, or in a bean bag, face away and never go back, as I like to say."

A few hours later, upon my arrival "home," I bought myself a bean bag. After all these years I figured I deserved a Christmas gift.

6 8 10 10 9 2 1 1 2 1 2 1 2 1 2 1 2 1 1 3 1 8 5 4 1 3 1 2 1 2 1 2 1 2 1 1 2 4 4 4

1

1

2

3

3 3

1 3 2

7

3 1

7

3 3

2 3

3 3

2 2

3 3

2

6

7

1 1 1

1 1 2

1 1 3

7 4

7 5

6 6

8

2 3 3 3 4 3 1 2 7 2 6 4 6 5 6 6 5 8 4 5 3 5 4 2 4 5 1 1 1 5 4 10

6 8 10 10 9 6 1 4 6 7 4 3 2 1 1 1 3 8 5 4 1 3 1 2 1 2 1 2 1 1 2 4 4 4

2 1 1 2 1 2 1 2 1 2 1 1 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5

3 3 4 3 1 2 2 2 2 1 6 2 2 6 2 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5

3 3 4 3 1 2 2 2 1 6 2 2 6 2 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5

3 3 4 3 1 2 2 2 1 6 2 2 6 2 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5

3 3 4 3 1 2 2 2 1 6 2 2 6 2 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5

3 3 4 3 1 2 2 2 1 6 2 2 6 2 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5

3 3 4 3 1 2 2 2 1 6 2 2 6 2 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5

3 3 4 3 1 2 2 2 1 6 2 2 6 2 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5

3 3 4 3 1 2 2 2 1 6 2 2 6 2 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5

3 3 4 3 1 2 2 2 1 6 2 2 6 2 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5

3 3 4 3 1 2 2 2 1 6 2 2 6 2 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5

3 3 4 3 1 2 2 2 1 6 2 2 6 2 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5

3 3 4 3 1 2 2 2 1 6 2 2 6 2 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5

3 3 4 3 1 2 2 2 1 6 2 2 6 2 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5

3 3 4 3 1 2 2 2 1 6 2 2 6 2 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5

3 3 4 3 1 2 2 2 1 6 2 2 6 2 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5

3 3 4 3 1 2 2 2 1 6 2 2 6 2 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5

3 3 4 3 1 2 2 2 1 6 2 2 6 2 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5

3 3 4 3 1 2 2 2 1 6 2 2 6 2 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5

3 3 4 3 1 2 2 2 1 6 2 2 6 2 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5

3 3 4 3 1 2 2 2 1 6 2 2 6 2 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5

3 3 4 3 1 2 2 2 1 6 2 2 6 2 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5

3 3 4 3 1 2 2 2 1 6 2 2 6 2 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5

3 3 4 3 1 2 2 2 1 6 2 2 6 2 3 3 8 2 2 2 6 1 1 2 3 4 6 7 5